

Sammanställning av svar på
Förfrågan till kultursektorn

Bilaga 4

Innehåll

1 Bakgrund

2 Beskrivning av organisationernas verksamhet

BUS

Filmproducenternas Branschkansli

Folkets Hus och parker

KLYS

MAIS och AX

Riksteatern

Samverkansgruppen för Rättvis Moms inom kultur- och
mediesektorn (SRM)

SAMI

Svenska Filminstitutet

Svenska Musikförläggareföreningen

Svensk Impressarioförening (SVIMP)

Svensk Scenkonst (f.d. Teatrarnas Riksförbund)

Sveriges Tidskrifter

Teaterförbundet

3 Gränsdragnings- och tillämpningsproblem inom kultursektorn (bl.a. till följd av regler som infördes 1996 och 1997)

BUS

Centralmuseernas samarbetsråd

Dramaten

Filmproducenternas Branschkansli

Folkets hus och parker

KLYS

Konstnärernas Riksorganisation

Operan

Riksarkivet

Riksteatern

Samverkansgruppen för Rättvis Moms inom kultur- och
mediesektorn (SRM)

Statens kulturråd

STIM

Svenska Artisters och Musikers Intresseorganisation
(SAMI)
Svenska fotografers förbund
Svenska förläggarföreningen
Svenska Musikförläggareföreningen
Svensk Impressarioförening (Svimp)
Svensk Scenkonst (f.d. Teatrarnas Riksförbund)
Sveriges Television AB (SVT)
Sveriges Utbildningsradio AB
Teaterförbundet
Tidningsutgivaren

4 Andra effekter av mervärdesskatteförändringarna inom kulturområdet samt generella synpunkter på mervärdesskattesystemet inom kultursektorn

Folkets Hus och Parker
Klys
Konstnärernas Riksorganisation
Musikarrangörer i samverkan och Amatörkulturens samrådsgrupp
Riksteatern
STIM
Svenska Filminstitutet
Svenska fotografers förbund
Svensk Impressarioförening (Svimp)
Svenska Musikförläggareföreningen
Svensk scenkonst (f.d. Teatrarnas Riksförbund)
Sveriges Radio
Sveriges Television AB (SVT)
Sveriges Tidskrifter
Sveriges Utbildningsradio AB

5 Synpunkter på framtida skattesatsstrukturer

Dramaten
Filmproducenternas Branschkansli
Folkets Hus och Parker
KLYS
Konstnärernas Riksorganisation
Musikarrangörer i samverkan (MAIS) och Amatörkulturens samrådsgrupp (ax)

Operan
Riksteatern
Samverkansgruppen för Rättvis Moms inom kultur- och
mediesektorn
Statens kulturråd
STIM
Svenska Artisters och Musikers Intresseorganisation
(SAMI)
Svenska Fotografers Förbund
Svenska Förläggarföreningen
Svenska Musikförläggareföreningen
Svensk Scenkonst
Svensk Impressarioförening (Svimp)
Sveriges Radio
Sveriges Television AB (SVT)
Sveriges Tidskrifter
Sveriges Utbildningsradio AB
Teaterförbundet
Tidningsutgivarna
Gränsdragning mellan utövande konstnärs framförande
och överlåtelse eller upplåtelse av rättighet

Besvarande av förfrågan:**Bilaga 1**

Förslag till lagändringar ingiven av Sveriges
Television AB

Bilaga 2

Förfrågan från utredningen

1 Bakgrund

Mervärdesskattesatsutredningen skall enligt de direktiv utredningen fått av regeringen (dir. 2002:141) göra en översyn av tillämpningsområdet för de reducerade skattesatserna och undantagen från beskattning inom mervärdesskatteområdet.

Förutom det generella uppdraget ingår även ett särskilt uppdrag inom kultursektorn. Skatteutskottet uttalade i betänkande 1996/97:SkU6 *Mervärdesskatt inom kultur, utbildnings- och idrottsområdet* (i vilket regeringens proposition 1996/97:10 behandlades) att de föreslagna mervärdesskattereglerna på kulturområdet skulle kunna komma att vålla gränsdragningsproblem som skulle kunna visa sig först när de nya reglerna varit i gång någon tid. Riksdagen förutsatte att regeringen noga skulle informera sig om vilka effekter lagstiftningen skulle få i den praktiska tillämpningen och i lämpligt sammanhang redovisa dessa för riksdagen och föreslå de ändringar som skulle kunna bli påkallade.

I direktiven till denna utredning uttalas att utredaren skall redovisa effekterna av nämnda lagstiftning och föreslå de förändringar som kan anses påkallade.

I syfte att få ett underlag för att kunna göra en sådan bedömning skickades en förfrågan ut till aktörer inom kultursektorn den 24 mars 2003. En påminnelse skickades ut den 20 augusti 2003. Genom frågorna gavs även möjlighet att inkomma med mer generella synpunkter på mervärdesskattens funktion inom kultursektorn.

Förfrågan, inklusive listan på vilka aktörer som fått förfrågan sänd till sig, finns bifogad som bilaga till denna sammanställning.

Svar har i något fall inkommit även från organisationer som inte fått förfrågan. De som inkommit med svar eller på annat sätt hört av sig är följande:

- Amatörkulturens samrådsgrupp (ax)
- Bildkonst upphovsrätt i Sverige (BUS)
- Centralmuseernas samarbetsråd
- Filmproducenternas Branschkansli
- Konstnärernas Riksorganisation (KRO)
- Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (KLYS)
- Kungliga Dramatiska teatern (Dramaten)
- Kungliga Operan AB (Operan)
- Musikarrangörer i samverkan (MAIS)

- Riksantikvarieämbetet (har meddelat att man inte avser yttra sig)
- Riksarkivet
- Riksorganisationen Folkets Hus och Parker
- Riksteatern
- Samverkansgruppen för rättvis moms inom kultur och medie-sektorn (SRM)
- Statens kulturråd
- STIM
- Svensk Biblioteksforening (har meddelat att man inte avser yttra sig)
- Svensk Impressarieförening (SVIMP)
- Svensk Scenkonst (f.d. Teatrarnas Riksförbund)
- Svenska Artisters och Musikers Intresseorganisation (SAMI)
- Svenska Filminstitutet
- Svenska fotografers förbund
- Svenska Förläggareföreningen
- Svenska Musikföreläggareföreningen (SMFF)
- Sveriges Radio (SR)
- Sveriges Television AB (SVT)
- Sveriges Tidskrifter
- Sveriges Utbildningsradio AB (UR)
- Teaterförbundet
- Tidningsutgivarna

I förfrågan ställdes fem frågor. Vid genomgången av de olika yttrandena framstår det dock inte som lämpligt att redovisa svaren enligt den uppdelningen.

Huvudfrågan var vilka tillämpningsproblem som har uppstått till följd av den momsavgiftstiftning som infördes inom kulturområdet 1996 och 1997. Det är dock uppenbart att problembilden inom kulturområdet är så komplex att det ofta inte varit möjligt för dem som svarat på förfrågan att beskriva vilka problem som uppstått till följd av just den lagstiftningen. Ofta blandas problem som har sitt upphov i lagändringarna 1996 och 1997 med andra lagändringar, med problem inom upphovsrätten samt problem som uppstått till följd av avgöranden i domstolar.

Utredningen väljer att i denna remissammanställning redovisa svaren enbart under tre rubriker. Den första delen avser att besvara vilka gränsdragnings- och tillämpningsproblem som finns inom kultursektorn (oavsett vad det beror på). I den andra delen in-

ordnas andra synpunkter på momsens effekter inom kultursektorn. Slutligen avser den tredje delen att redovisa ingivarnas åsikter om hur en framtida momsstruktur borde se ut.

Även med denna uppdelning är det uppenbart att svaren ofta täcker mer än ett område eller att organisationens inställning upprepas i flera avsnitt. Genom att området är komplext och frågorna går i varandra får den uppdelning som gjorts framför allt ses som en hjälp att hitta de olika organisationernas inställning i de olika frågorna. För att få en fullständig bild av en organisations inställning bör därför alla avsnitt studeras.

De uppgifter som återges under respektive organisation är i princip citat av den text som sänts in till utredningen. I något fall har utredningen dock, för att det skall vara möjligt att förstå ett stycke som är taget från sitt sammanhang, kompletterat med någon inledande/förklarande mening. Även uppenbara stavfel har rättats.

I betänkandet kommer svaren att analyseras och problemen sättas in i sitt sammanhang (se framförallt kapitel 8).

2 Beskrivning av organisationernas verksamhet

I flera av svaren har ingivarna redogjort för sin verksamhet och ibland även redogjort för vilka kontakter de haft vid författandet av svaren. Nedan återges organisationernas egen beskrivning av sin verksamhet m.m.

BUS

BUS (Bildkonst Upphovsrätt i Sverige) verksamhet består av flera delar där upphovsrättsliga ersättningar inkasseras och fördelas till upphovsmännen (bildkonstnärer och illustratörer).

Filmproducenternas Branschkansli

I kansliet ingår: Föreningen Sveriges Filmproducenter, Sveriges TV-producenter, Sveriges Reklamfilmsproducenter och Oberoende Filmares Förbund.

Folkets Hus och parker

Sveriges ca 900 Folkets Hus- och Folkparksanläggningar är en av Sveriges största kulturbärare utanför storstadsområdena.

KLYS

KLYS – Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd - är ett samarbetsorgan för 17 konstnärsorganisationer inom områdena ord, ton, scen, bild och eter. KLYS företräder dessa yrkesgrupper i frågor av gemensamt intresse såsom upphovsrätt, arbetsmarknad, skatterätt och yttrandefrihet. Genom denna skrivelse samordnas KLYS-organisationernas synpunkter. I flera fall avger KLYS' medlemmar också egna svar som kompletterar KLYS skrivelse.

MAIS och AX

MAIS (Musikarrangörer i samverkan) består av företrädare för de åtta arrangerande riksförbunden: Kontaktnätet, Musik- och kulturföreningarnas samarbetsorganisation (MoKS), Riksförbundet Arrangörer av Nutida Konstmusik (RANK), Riksförbundet Svensk körsång, Riksförbundet Sveriges Kamarmusikarrangörer (RSK), Riksföreningen för Folkmusik och Dans (RfoD), Svenska Jazzriksförbundet (SJR) och Sveriges Orkesterförbund (SOF). MAIS representerar 130 000 medlemmar som beräknas genomföra 9 000 musikarrangemang årligen. Detta ger tusentals arbetstillfällen varje år till musiker, dirigenter och musikgrupper. Förbunden, liksom majoriteten av medlemsföreningarna, arbetar på ideell grund utan vinstsyfte i föreningsform. Medlemsföreningarnas verksamhet syftar till musikframträdanden men har också många andra inslag så som utbildning/folkbildning, framställning av programskrifter och kataloger, och produktion av medlemstidningar.

I ax (Amatörkulturens samrådsgrupp) ingår de största riksorganisationerna på amatörkulturområdet Amatörteaterns Riksförbund (ATR), Föreningen För Tidig Musik, KÖRSAM, Riksföreningen för Folkmusik och Dans (RFoD), Riksförbundet Svensk körsång, Svenska Arbetarsångarförbundet (SAS), Svenska Ungdomsringen för Bygdekultur, Sveriges Arbetarteaterförbund (ATF), Sveriges Hembygdsförbund, Sveriges Orkesterförbund (SOF), Sveriges

Spelmäns Riksförbund (SSR) och Ung i Kör. Organisationerna samlar sammanlagt 600 000 medlemmar och kulturutövare runt hela Sverige. Man genomför amatörkulturella aktiviteter med barn, ungdomar och vuxna, arrangerar sommarspel, spelmansstämmor och festivaler, vårdar kulturarv, forskar och dokumenterar. Organisationerna spelar en stor roll för bredden i kulturlivet, men står också på många områden för lokal infrastruktur och spetsverksamheter med stor betydelse även på nationell och internationell nivå.

Riksteatern

Riksteatern är en folkrörelse som arrangerar och främjar scenkonst och som äger en framgångsrik teater – landets turnerande nationalscen.

Riksteatern är en allmännyttig ideell förening bestående av 245 lokala och regionala riksteaterföreningar och andra arrangörer och utgör dess riksorganisation.

Verksamheten omsluter cirka 290 miljoner kronor och finansieras till 80 % med statsbidrag. I regleringsbrevet anger regeringen de närmare villkoren för statens bidrag till Riksteatern. Riksteaterns uppdrag är att bedriva teater- och dansfrämjande verksamhet i hela landet med egenproduktion och i samarbete med andra producenter.

I Riksteatern ingår Cullbergbaletten, JAM, Riks Drama, Riks Gästspel, Södra Teatern i Stockholm, Tyst Teater och Unga Riks. De är inte självständiga juridiska personer utan utgör en organisatorisk del av Riksteatern.

Medlemmarna är lokala och regionala riksteaterföreningar. De lokala föreningarna är självständiga juridiska personer som också är allmännyttiga ideella föreningar. De lokala föreningarna köper teater-, dans- och andra scenkonstföreställningar från Riksteatern, läns- och regionteatrar, fria grupper samt andra producenter mot visst gage. Det är den lokala riksteaterföreningen som fastställer biljettpriser och erhåller biljettintäkterna. Bidrag erhålls i varierande grad från kommuner och landsting.

Riksteatern och de lokala riksteaterföreningarna omfattas i dag till huvudsaklig del av 4 kap 8 § mervärdesskattelagen (1994:200) (ML). Någon skattskyldighet till mervärdesskatt föreligger därför inte.

Samverkansgruppen för Rättvis Moms inom kultur- och mediesektorn (SRM)

Samverkansgruppen för Rättvis Moms inom kultur och mediesektorn (SRM) bildades 2002 av ett antal företag med verksamhet som på olika sätt berör betal-TV. Bakom SRM står för närvarande företagen Canal + Television AB, Canal Digital Sverige AB, Boxer AB, UPC Sverige AB samt B2 Bredbandsbolaget AB. Samverkansgruppens uppgift är att främst genom opinionsbildning verka för att undanröja de orättvisor och andra brister gruppen upplever föreligger i den nuvarande moms-kattelagstiftning för kultur- och mediesektorn.

SAMI

SAMI, Svenska Artisters och Musikers Intresseorganisation, är de utövande konstnärernas förvaltningsorganisation på upphovsrättsområdet. SAMI:s primära uppgift är att uppbära och fördela ersättningar för offentligt nyttjande av inspelad och etersänd musik.

SAMI har även till uppgift att bedriva s.k. yrkesfrämjande verksamhet (YF) i avsikt att främja konstnärlig utveckling och förnyelse. SAMI gör detta i form av olika projekt med musikalisk inriktning.

Svenska Filminstitutet

Svenska Filminstitutet har blivit ombett att inhämta svar och synpunkter från verksamheter inom filmområdet som berörts av 1996- och 1997-års momsförändringar. De verksamheter som varit relevanta för institutet att kontakta är de ideella verksamheterna som finns namngivna i bilaga. Övriga verksamheter ingår i organisationer till vilka utredningen sändt separat förfrågan. Förfrågan utskickad till: BUFF – Barn och ungdomsfilmfestivalen i Malmö, Bygdegårdarnas Riksförbund, Filmcentrum, Folkets Hus och Parker, Göteborg Film Festival, Kulturföreningen Kedjan, Regionala filmresurscentrums samarbetsråd, Riksföreningen Folkets Bio, Riksföreningen Våra Gårdar, Sveriges Förenade Filmstudios – SFF, Umeå Internationella Filmfestival och Uppsala Internationella kortfilmfestival.

Svenska Musikförläggareföreningen

Svenska Musikförläggareföreningen, SMFF, har mottagit er förfrågan och avger härmed nedanstående svar efter att ha tagit kontakt med ett antal av våra medlemsförlag som alla är Musikförlag. En fullständig lista över våra 80 medlemsförlag finns på www.smff.se.

Svensk Impresarioförening (SVIMP)

Svensk Impresarioförening bildades 1973 och har i dag c:a 15 medlemmar. Medlemmarna består av produktionsbolag som har som huvudsaklig verksamhet att producera och skapa produktioner med artister, artistkonstellationer och dansband och därmed anordna konserter och turnéer.

Svensk Scenkonst (f.d. Teatrarnas Riksförbund)

Svensk Scenkonst representerar drygt 100 av Sveriges företag och organisationer inom musik, dans och teater. De anslutna företagen och organisationerna har cirka 6000 personer anställda. För dessa medlemmar har vi huvudsakligen två funktioner. Dels representerar vi dem som arbetsgivarorganisation och dels fungerar vi som branschorganisation.

Sveriges Tidskrifter

Sveriges Tidskrifter representerar mer än 370 tidskrifter runt om landet. I organisationen finns alla de olika typer av tidskrifter som finns på den svenska mediemarknaden. Tidskrifterna speglar därigenom olika delar av samhällslivet, intressen och yrkesverksamheter.

Ungefär 60 procent av tidskrifterna inom Sveriges Tidskrifter är organisationsägda tidskrifter och i de flesta fall är man inte inne i moms-systemet. Ungefär hälften av tidskrifterna är momspliktiga.

Teaterförbundet

Teaterförbundet – fackförbundet för scen och media – företräder ett brett spektrum av professionella yrkesutövare inom kulturområdet. Förbundet organiserar både konstnärligt verksamma som t.ex. regissörer, scenografer, filmfotografer, skådespelare, dansare, sångare och ett stort antal tekniska och administrativa yrken inom teater-, dans- och musikområdet samt film, TV, radio och andra media.

3 Gränsdragnings- och tillämpningsproblem inom kulturektorn (bl.a. till följd av regler som infördes 1996 och 1997)

BUS

Vi väljer att besvara samtliga frågor i ett genom att beskriva det som vi upplever som problem och som främmande i det nuvarande systemet, nämligen hur droit de suite kommer att hanteras avseende mervärdesskatt.

Men först vill vi omtala att den nuvarande så kallade kultur-momsen om 6 procent fungerat utmärkt i vår verksamhet, vid genomförandet av och anpassningen till mervärdesskattesystemet uppstod en del frågetecken. Dessa kunde tämligen snabbt rätas ut, bland annat med stöd av externa experter.

Droit de suite kom att bli momsbelagt genom en slarvigt ställd fråga från en auktionshandlare till en lokal skattemyndighet. Svaret på frågan "Är det moms på droit de suite?" blev jakande och med stöd av huvudsaklighetskriteriet kom momsens att bli 25 %. Droit de suite ersättningen kom därvid att betraktas som en del av varan, konstverket, och följderna blev att droit de suite istället för 5 % kom att öka till 6,25 %.

Samtidigt konstaterades att droit de suite i sig är varken en vara eller en tjänst och skulle därför inte omfattas av mervärdesskatt. Den konkreta innebörden blev att mervärdesskatten inte fördes vidare i kedjan till den slutliga mottagaren av denna ersättning (rättighetshavaren). Istället skulle handlare och auktionsföretag leverera in mervärdesskatten och sedan vidarebefordra droit de suite till BUS utan mervärdesskatt.

I BUS verksamhet skulle BUS handhavande med droit de suite, dvs. den tjänst BUS utför åt rättighetshavaren beläggas med en

momssats om 25 %. Denna fördes vidare till rättighetshavaren som en kostnad för denna. Om avdragsrätt inte föreligger hos mottagaren blir det en ren kostnad.

Det har därmed uppkommit ett system som framstår som ytterst märkligt. En upphovsrättslig ersättning som per definition inte skall omfattas av mervärdeskatt (varken vara eller tjänst) beläggs med den högsta momssatsen, samtidigt sker inskränkningar i avdragsmöjligheten för ingående moms medan en ny momskostnad påförs konstnären.

Vi menar att detta bör rättas till och att det enklaste vore att belägga droit de suite med en kultur moms om sex procent. Denna kan då hanteras i alla led och transaktioner där droit de suite ingår. Detta kommer inte att leda till några problem utan kommer att fungera på samma sätt som vårt nuvarande system för reproduktionsersättning gör. Upphovsrättens har en moms på sex procent medan varans moms kan variera, enligt vår erfarenhet har det inte orsakat några problem.

I tillägg till den utveckling som skett skall det observeras att auktionshandeln genom omprövning har fått till stånd den ändringen att de inte behöver debitera/erlägga mervärdeskatt på droit de suite eftersom de inte för in varan (konstverket) i eget lager utan är ombud för säljaren.

Statsfinansiellt innebär det att man idag inte har några skatteintäkter från mervärdeskatten på droit de suite.

Den 25 procentiga mervärdeskatten på droit de suite är endast kvar i konsthandeln och bidrar mycket verksamt till att konsthandeln undviker att redovisa droit de suite till BUS. Därigenom är mervärdeskatten skadlig för konstnärens ersättningsrätt.

Troligen skulle en sänkning av droit de suite till 6 procent leda till ökad inkassering för BUS och till en ökad momsintäkt för staten (även om vi här talar om mycket marginella belopp) vilket borde vara en önskad systemförbättring i sig.

Centralmuseernas samarbetsråd

Generellt sett innebär en varierad skala att gränsdragnings- och tillämpningsproblem kan uppstå. För museernas del kan man inte påstå att de frågor som uppstått kring förändringarna varit svåra att lösa. Däremot bör några frågor av "rättsvetenskaplig" karaktär behandlas vidare av utredningen. Exempel på sådana frågor är:

- undantaget från skatteplikt för biblioteks-, musei- och arkivverksamhet är begränsat till sådan verksamhet som understöds av det allmänna. Centralmuseernas samarbetsråd anser att mervärdesskattereglerna bör vara likartade för likartade verksamheter, oavsett finansieringssätt.
- För omsättningar i biblioteks- och museiverksamhet som blev skattepliktiga infördes en reducerad skattesats om 6 %. För motsvarande omsättning i arkivverksamhet gäller normalskattesatsen. Centralmuseernas samarbetsråd *anser att den reducerade skattesatsen även skall gälla för arkivverksamhet* eftersom biblioteks- och arkivverksamhet är integrerade i museerna.

För närvarande är museernas utställningskataloger undantagna från skatteplikt medan andra publikationer följer reglerna för den reducerade skattesatsen motsvarande bokmoms. Gränsdragningen är enkel, entydig och betydelsefull ur kulturpolitiska perspektiv. Centralmuseernas samarbetsråd vill i detta sammanhang särskilt markera betydelsen av att utställningskataloger även framgent undantas från skatteplikt.

Dramaten

Förändringen som innebär att sex procents mervärdesskatt infördes för bland annat teaterföreställningar har inte i sig inneburit några tillämpningsproblem för Dramaten. Däremot har regeln som innebär att avdragsrätten beskärs vid mottagande av bidrag från staten skapat problem. Dessa hänförs i första hand till att det är svårt att avgöra om det statliga bidraget skall reducera Dramatens avdragsrätt.

Dramaten erhåller årligen ett tillskott från sin aktieägare, staten. När de aktuella reglerna om begränsad avdragsrätt infördes hanterade Dramaten dessa tillskott som sådana bidrag vilka begränsade bolagets avdragsrätt för ingående mervärdesskatt. Så skedde fram till den 21 mars 2000 då ett momsbeslut erhöles från skattemyndigheten som fastslog att "det statliga bidrag som ni erhållit betraktas skattemässigt som ett ej skattepliktigt aktieägartillskott". Skattemyndigheten, som själv tog initiativ till beslutet, uttalade således i beslutet att Dramatens avdragsrätt för ingående mervärdesskatt inte skulle begränsas som följd av det tillskott Dramaten erhållit från staten. Dramaten har därefter således yrkat

fullt avdrag för ingående mervärdesskatt och inte begränsat avdragsrätten för ingående skatt. Dessutom har rättelser skett retroaktivt från och med 1997.

Inkomstskattemässigt har Dramaten med hänvisning till Kammarrätten i Stockholms dom år 1988 avseende Operan redovisat tillskottet som ett ej skattepliktigt aktieägartillskott. Regeringsrätten har i två domar under maj 2001 avseende finansiering av kommunal verksamhet ansett att tillskott från kommunen till av kommunen helägt aktiebolag utgör skattepliktig inkomst för de mottagande bolagen. Med hänvisning till dessa domar har skattemyndigheten beslutat att hela tillskottet till Dramaten för år 2000 inkomstskattemässigt inte skall utgöra aktieägartillskott utan skattepliktig inkomst. Skattemyndighetens beslut har överklagats av Dramaten och frågan är föremål för Kammarrättens prövning.

Skattemyndigheten har ännu inte hävdats att statens tillskott, som följd av att de inkomstskattemässigt hävdar att tillskottet inte utgör ett aktieägartillskott, skulle begränsa Dramatens avdragsrätt. Skulle skattemyndigheten ändra uppfattning i denna fråga skulle det få allvarliga konsekvenser för Dramatens ekonomi.

Filmproducenternas Branschkansli

De olika momssatserna på kulturområdet skapar stora gränsdragningsproblem i praktisk verksamhet. Det kan gälla frågor om en tjänst är skattepliktig eller undantagen mervärdesskatt. Det kan också gälla om tjänsten faller eller inte faller inom ramen för upphovsrätt enligt lagen (1960:729), eller på vilken nivå moms ska debiteras. Ett par exempel: När producenten upphandlar underliggande rättigheter och säljer en visningsrätt vidare debiteras 6 % moms. Men om förhandling med den alltid större och mäktigare TV kanalen resulterar i att denna önskar äga rättigheter och engagerar producenten som line producer så blir situationen mer tveksam. Om producenten då blir "teknisk konsult" och om det inte uppstår ett nytt verk i samband med produktion som producenten har ägande till så bör i stället full moms debiteras. Självklart finns här svåra bedömningar gällande när och i vilken grad det ena förhållandet övergår i det andra.

Ibland har enligt avtalen beställaren ett inflytande på produktionsens utformning, t.ex. så att programledare utses av beställaren. Frågan kan då ställas om därmed det upphovsrättsliga inslaget

minskas så att vissa former av tillhandahållanden skall brytas ut och beskattas till 25 procent. Normalt har produktionsbolaget huvudansvaret, men fördelning av ansvar rör sig på en glidande skala, där det inte klart kan fastställas i praktiskt arbete när en gräns passeras. Detta är alltså ett tydligt exempel på att en enhetlig moms skulle eliminera osäkerhet och problem.

Tolkningar om vad som är bildkonst och inte videofilm är också vanliga frågor för branschen. Gränsdragningsfrågor förekommer även när grupper som även är verksamma inom teatern arbetar inom filmens område, eftersom regelverk avviker mellan dessa närliggande områden.

SVT:s momssituation accentuerar problemen och snedvrider konkurrensen

Det förhållandet att Sveriges Television är undantagen mervärdes-skatt för public serviceverksamheten ökar problemen för producenterna och innebär där till allvarliga konkurrensmässiga snedvridningar. Situationen på SVT är sådan att befattningshavare där som regel mot bättre vetande och i ansträngning att spara SVT-kostnader föreslår producenten att debitera en för låg moms nivå eller ”inkludera momsen i priset”.

Momsen är inte konkurrensneutral i avvägningen mellan produktion inom SVT och produktion hos de fristående produktionsbolagen. Det kan vara billigare att producera inom SVT än att köpa tjänster externt som i och för sig kunde vara effektivare, så länge momsen förblir en kostnad för SVT. Det uppstår ett allvarligt hinder i marknaden till men för mångfald och kreativitet i produktionsledet.

Svårt för skattemyndigheter

Mediabranschen bjuder på speciella affärsmodeller. Detta gör att producenter inte sällan drabbas av att skattemyndigheter själva har svårt att klara gränsdragningar eller välja av rätt regelverk. Det leder i sin tur ofta till omfattande skriftväxling. En av Producentföreningens medlemmar undervisade exempelvis vid en högskola och debiterade arvudet mot faktura. Detta ansågs först av Skattemyndigheten innebära, full moms, man bortsåg alltså från särregeln

att leverans av pedagogisk tjänst till utbildningsanstalt vars elever har rätt att erhålla statligt studiebidrag är momsfri. I andra fall har exportavgränsningar vållat huvudbry, i ex då producenter medverkade vid seminarier och konsultationer i Sydafrika inom ramen för statens Sydafrikaprojekt. Problemet för Skattemyndigheten var då att fastställa om förberedelser var levererade i Sverige eller utgjorde en del av levererade tjänster i Sydafrika.

Olika underleverantörer i en film eller TV produktion debiterar olika momssatser

Många olika yrkeskategorier samverkar i en filmproduktion. En av producentens uppgifter är att orkestrera denna mångfald. Gränsdragningsproblemen och felkällorna är många när det gäller att definiera kategorier och karaktär av insatser. Det är inte ovanligt att vissa medarbetare fungerar parallellt i olika funktioner:

Skattesats 6 %

T.ex. manusförfattare, tonsättare

Skattesats 0 %

T.ex. skådespelare, musiker

Skattesats 25 %

T.ex. mixare, kostymör, kameraman

Folkets hus och parker

Gränsdragningsproblem

Minst 95 % av den s.k. "Folkparksdansen" genomförs av allmännyttiga föreningar, allt från Folkparker, Bygdegårdar, Idrottsföreningar till Kulturella föreningar.

Denna verksamhet har alltid betraktats som skattebefriad utifrån kriteriet "hävdvunnen finansieringskälla", precis som biografverksamheten.

När kulturmomsen infördes märktes en klar skillnad i aktiviteterna från landets skattemyndigheter. Man granskade föreningarna mer tydligt och skattemyndigheterna tog över tolkningen om vad som skulle betraktas som kulturverksamhet och vad som skulle betraktas som kommersiell verksamhet.

Våra föreningar har under de senaste decennierna ansett att både biografverksamhet och dansverksamheten är att betraktas om

kulturverksamheter. Kulturdepartementet har också i vissa sammanhang tydligt skrivit att filmverksamhet bedriven av föreningslivet i landsorten är att betrakta som kulturverksamhet. Även denna typ av dans bör inbegripas i begreppet kultur. Dessa två verksamheter kan inte bedrivas utifrån kommersiella grunder. De kan drivas utifrån att lokalerna subventioneras av allmänna medel samt att det läggs ned ideella insatser i verksamheterna.

Helt tydligt har ett gränsdragningsproblem uppstått för skattemyndigheten om vad som skall betraktas som kulturverksamhet.

KLYS

Allmänt kan sägas att den 6-procentiga mervärdesskattesats som infördes på en rad områden inom kultursektorn 1996 och 1997 i huvudsak fungerar väl idag. I de fall den lägre 6-procentiga moms-skattesatsen inte kan tillämpas på kulturområdet upplevs dock nuvarande momsstiftning som svårbegriplig, godtycklig och orättvis för många konstnärer. Det är därför mycket som talar för att en enhetlig reducerad mervärdesskatt om 6 procent bör tillämpas på hela kulturområdet. En sådan enhetlig kultur moms är något som KLYS framfört som sitt önskemål vid ett flertal tillfällen gentemot regering och riksdag.

Det finns enligt KLYS starka skäl för att införa en enhetlig reducerad moms om 6 procent för alla typer av varor och tjänster på kulturområdet. Konstnärsorganisationerna är överens om att en enhetlig kultur moms, utom för de varor och tjänster som fortfarande bör undantas helt från moms, är nödvändig och önskvärd. Flera av de gränsdragningsproblem och tillämpningssvårigheter som finns idag skulle undanröjas och det skulle underlätta för personer som är verksamma inom kulturområdet att rent praktiskt administrera sin momshantering och att hålla de administrativa kostnaderna nere om en enhetlig kultur moms infördes.

Ett problem som bör lyftas fram i sammanhanget är kulturinstitutionernas avdragsbegränsning. Dessa verksamheter får bara dra av kostnader till den del som inte bekostas genom offentliga bidrag. KLYS anser att denna avdragsbegränsning bör avskaffas. Se Svensk Scenkonsts svar.

Gränsdragningen mellan överlåtelse eller upplåtelse av rättigheter på 6 procent och utövande konstnärers moms fria framförande av upphovsrättsligt skyddade verk

De tillämpningsproblem som föreligger på scen- och medieområdet sammanhänger i första hand med att en utövande konstnär framförande av ett konstnärligt eller litterärt verk är undantaget från momsplikt. Denna tjänst är nära förknippad med bl.a. upplåtelse eller överlåtelse av rättighet till ljud- eller bildupptagning av sådant framförande, som idag beskattas till en reducerad skattesats om 6 procent.

Ett exempel på denna gränsdragningsproblematik är när en skådespelare ska läsa in en dubbad text till en tecknad film. Skådespelaren fakturerar filmbolaget 6 procent moms då han anser att det är rätten att utnyttja inspelningen av hans inläsning som han säljer. Skattemyndigheten anser istället att tjänsten delvis ska anses avse ett framförande av en utövande konstnär, vilket är undantaget från skatteplikt. Detta ställningstagande från skattemyndighetens sida medför att kunden inte kan få avdrag för hela den debiterade momsen och eventuellt drabbas av ett 20 procentigt skattetillägg på felaktigt avdraget belopp. Samtidigt blir artistens omsättning med detta synsätt delvis undantagen från momsplikt vilket i sin tur leder till en begränsad avdragsrätt och en komplicerad fördelning av den ingående moms.

Mot denna bakgrund anser KLYS att ett slopande av det nuvarande undantaget från skatteplikt för utövande konstnärers framförande av ett konstnärligt eller litterärt verk skulle innebära en betydande förenkling av regelsystemet. KLYS vill framhålla att ett upphävande av detta undantag från skatteplikten förutsätter att man även i fortsättningen tillämpar en reducerad momssats om 6 procent. Att ta bort undantaget samtidigt som man inför en normalmomssats om 25 procent skulle få mycket negativa effekter på kulturområdet.

Gränsdragningen mellan Artistbolag och Produktionsbolag

När en utövande konstnär framför ett verk i en situation där framförandet tillhandahålls genom ett bolag som ägs och drivs av artisten så ska detta framförande, såvitt KLYS förstår, vara moms-befriat, eftersom framförandet då sker genom ett s.k. Artistbolag. I

det fall ett framförande sker genom ett bolag som inte ägs och drivs av artisten så ska framförandet, även om det sker i artistens namn, vara fullt ut momspliktigt, dvs. 25 procent. Man kan tänka sig ett antal fall där tolkningsfrågor kan uppstå vad gäller ägandet och innebörden av att bolaget drivs av artisten respektive av annan. Dessa frågor är ännu inte besvarade av rättspraxis och det är troligt att detta leder till rättsosäkerhet och svårigheter i en framtid både för konstnärerna och skattemyndigheten. KLYS föreslår därför att konstnärliga framföranden som tillhandahålls genom ett bolag, oavsett om det är ett Artistbolag eller ett Produktionsbolag, ska beskattas med 6-procentig moms.

Gränsdragningen mellan entréavgift till konsert respektive dans-tillställning

Entréavgift till konsert beskattas med en reducerad moms om 6 procent medan den till danstillställning beskattas med 25 procent. Om en arrangör anordnar en konsert med en musikgrupp och publiken ges möjlighet att dansa anses det huvudsakliga syftet med arrangemanget vara musikgruppens framträdande och 6 procents moms ska tas ut på entréavgiften. Om det däremot är fråga om ett dansband anses det inte längre vara fråga om en konsert utan det huvudsakliga syftet med arrangemanget anses istället vara att bereda publiken tillfälle att dansa, varför entréavgiften i sådant fall ska beskattas med 25 procent.

Frånsett den orättvisa som vi anser ligga i denna reglering finns också här ett gränsdragningsproblem som är uppenbart och som snarast ökat med den utveckling som finns på denna del av kulturområdet. De renodlade danstillställningar som tidigare var vanliga har ersatts av evenemang som framstår som mer blandade och ur momssynpunkt mer svårdefinierade. KLYS anser därför att Mervärdesskattelagen bör utformas så att alla typer av kulturella framträdanden och artistframträdanden omfattas av den lägre moms-satsen på 6 procent.

Beställningsproduktioner

KLYS medlem Musikerförbundet har idag ett stort antal medlemmar som arbetar med beställningsproduktioner av olika slag. Det är

i detta sammanhang ofta fråga om medlemmar som både komponerar och spelar in musik. Frågan uppkommer här om det rör sig om en transaktion som utgör en upplåtelse av rättigheter med kulturoms om 6 procent eller om en försäljning av en tjänst som skall vara momspliktig med 25 procent. Denna fråga kan ofta inte med säkerhet besvaras av någon och de svar som ges är teoretiska tolkningar som ändå lämnar frågeställaren i en fortsatt situation av rättsosäkerhet. En generell tillämpning av en 6-procentig momssats i dessa fall förordas av KLYS.

Momsplikt för upplåtelse eller överlåtelse av rättigheter 6 procent

För upphovsrättsorganisationerna, t.ex. COPYSWEDE, har problemen främst varit av övergångsnatur. Genom att själva och med hjälp av utomstående momsexperter noggrant gå igenom aktuella frågeställningar har problemen kunnat lösas. Samarbete har också skett inom kultursektorn. Några gränsdragningsproblem har inte förekommit för COPYSWEDE:s del, i vars verksamhet rättigheter med olika mervärdessatser representeras, men en skattesats om 6 procent har kunnat användas med hänvisning till huvudsaklighetsprincipen.

Bildkonstnärer

Bildkonstnärer måste hålla reda på inte mindre än fyra olika momssatser i sin konstnärliga verksamhet; 0 procent för konstnärs egen försäljning av konstverk upp till 300 000 kr/år, 12 procent för konstnärs egen försäljning av konstverk för 300 000 kr eller mer, 6 procent för upphovsrättsersättningar, 25 procent för försäljning av konstverk genom konstnärens bolag, för utställningsersättningar och för utsmyckningar på offentliga byggnader (beträktas som byggnadstillbehör i skattesammanhang och inte som konstverk). Se vidare svar från KRO/KIF.

Även om den 25 procentiga momsen på fotografier inte inneburit några större gränsdragningsproblem för industri- och reklamfotografer har den höga momssatsen alltid upplevts som diskriminerande och konkurrenshämmande bland fotografer som arbetar med utställning och försäljningsverksamhet av egna fotografiska verk. Det skulle förenkla betydligt för fotografer om man

slapp bedömningen av huruvida ett fotografi är ett konstverk eller inte.

Exempel: Idag momsbeläggs utställningsbilder, typ Årets bild, på Galleri Kontrast med 25 procent medan Gerry Johanssons bilder som ställs ut på Moderna Museet beläggs med 6 procents moms. Dessutom förfördelas fotografier i jämförelse med illustratörer för jämförbara uppdrag. Eftersom EG-direktivet ger utrymme för en momssänkning av fotografier vill KLYS därför förorda att denna möjlighet utnyttjas i Mervärdesskattelagen så att momssatsen för fotografier sänks till 6 procent. Se vidare Svenska Fotografers förbunds svar.

Konstnärorganisationernas tillämpning av reglerna

KLYS medlemsorganisationer assisterar och företräder ofta medlemmar i skattefrågor, vilket innebär att de angivna frågorna utgör en betydande del av förbundens verksamhet. Det är för KLYS önskvärt att ändringar genomförs för att skapa ökad tydlighet och minska den rättsosäkerhet som råder idag. Det är dessutom för KLYS medlemsorganisationer en resursfråga att man idag måste ägna mycket tid åt frågor som har sin grund i en rättsosäkerhet som måste bedömas som oacceptabel för alla inblandade parter. En enhetlig reducerad momssats om 6 % skulle avsevärt förenkla konstnärorganisationernas hantering av momsärenden.

Även köpare av varor och tjänster inom kulturområdet upplever problem med nuvarande system bl.a. eftersom det inte föreligger avdragsrätt för debiterad utgående moms som avser tjänst som är undantagen från momsplikt eller för debiterad utgående moms till för hög procentsats. Vid ett flertal tillfällen har också godtroende köpare påförts skattetillägg på grund av felaktigt redovisad ingående moms.

Konstnärernas situation på arbetsmarknaden och i skattesammanhang skiljer sig på flera sätt från andra yrkesgruppers. Utmärkande för konstnärernas villkor är tidsbegränsade anställningar, korta uppdrag och deltidsanställningar. Inom bild- och ordområdet är den största delen av konstnärerna F-skattare och därigenom egenföretagare. Men även inom andra konstnärsgupper blir det vanligare att tvingas uppträda på arbetsmarknaden som egenföretagare. Uppdrag i egenskap av egenföretagare kombineras ofta med korta anställningar och icke-konstnärliga försörjningsarbeten s.k.

brödjobb, vilket medför att många kulturarbetare uppträder både som A- och F-skattare. Gränsdragningsproblematiken mellan tjänst och näring blir också aktuell i momssammanhang. Om man underlåter att ta ut moms - trots att intäkten ska beskattas i näring - kan kulturarbetaren själv bli ansvarig för momsen.

Konstnärernas Riksorganisation

Generellt kan sägas att för bildkonstnärernas del innebar införandet av moms på upplåtelse eller överlåtelse av upphovsrättigheter att de kom att få redovisa moms trots att de valt att stå utanför systemet enligt 300 000 kronors regeln. Visserligen hade de konstnärer som fått utställningsersättning någon gång redan varit tvungna att fått redovisa moms på den.

Ett problem är att när en konstnär får ett uppdrag att utföra exempelvis en målning som sedan överläts. I transaktionen ligger att även upphovsrättigheterna överläts. Vilken momsskattesats skall han välja? Skall arbetet med målningen debiteras med 25 % moms eller skall man se det som enbart en försäljning och låta bli att debitera moms. Kanske är det överlåtelsen av upphovsrättigheterna som blir det väsentliga och därför skall hela affären debiteras med 6 % moms.

Som tidigare sagts har 1997 års lagstiftning kommit att ytterligare komplicera konstnärernas momssituation. De har fått ytterligare en momsskattesats att hålla reda på. De konstnärer som har valt att registrera sig har alla de tre förekommande momsskattesatserna att redovisa. På grund av definitionen på vad som är konstverk enligt mervärdesskattelagen har vissa konstverk kommit att betraktas som byggnadstillbehör och skall då debiteras med 25 % moms. Det gäller när konstverket utförs exempelvis direkt på en vägg. Om samma konstverk levereras på duk och sätts upp på samma vägg så är det 12 % moms som gäller alternativt ingen moms. Ett skissarvode är det 12 % moms på, om skissen medför att konstnären får uppdraget att utföra konstverket eftersom det då kan ses som en del av konstverket i sig. Leder skissen inte till ett uppdrag men skissarvode erhålls blir det 25 % moms eftersom det inte är fråga om en överlåtelse av ett konstverk. Listan kan göras längre men det får räcka med dessa exempel för att visa den komplicerade situation som råder på momsområdet inom konstnärlig verksamhet.

Operan

Ett av de återkommande problemen i momshanteringen, att bedöma en av teatern anlita frilansares yrkestillhörighet och därmed vilken skattesats som skall tillämpas. Tolkningen av ”utövande konstnär...” kan ställa till problem. Besvärliga grupper är regissörer, koreografer och statister.

Viss del av arvodet kan vara momspliktigt och det resterande ej momspliktigt, beroende på arbetets karaktär och hur avtalen har utformats. Ex. upphovsrätter och arbete i ett och samma avtal. I något fall har meningsskiljaktigheter uppstått med den kontrakterade personen. Vederbörande har då som stöd för sin ståndpunkt refererat till en förfrågan hos skattemyndigheten som pekat stick i stäv med teaterns uppfattning, som i sin tur grundats på läsning av RSV:s texter. Ord har alltså stått mot ord.

Riksarkivet

Lagstiftningen skulle behöva förtydligas vad avser tolkningen av tillhandahållande i arkivverksamhet av arkivhandlingar och uppgifter ur sådana handlingar. Det har under senare år blivit allt vanligare med samarbete mellan olika sektorer inom arkivområdet. T.ex. säljer Riksarkivet, i samarbete med organisationer som ej understöds av det allmänna, kopior av arkivmaterial från båda organisationerna på en gemensam CD-skiva. Här är en del av materialet skattepliktigt och en del är undantaget.

Riksteatern

De områden där tillämpningen av 3 kap 1 och 11 §§ ML har skapat problem är vid köp av konstnärliga upphovsrätter och vid köp av hela produktioner. Vid dessa förvärv råder det stor osäkerhet om vilken skattesats som enligt 7 kap ML skall tillämpas, 0 %, 6 % eller 25 %.

Av 3 kap 11 § ML följer bland annat att från skatteplikt undantas ”...en utövande konstnärs framförande av ett sådant litterärt eller konstnärligt verk som omfattas av lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk.”

Svårigheten ligger bland annat i definitionen och innehållet i begreppen ”utövande konstnär” och ”konstnärligt verk”. Är be-

greppen uppfyllda är skattesatsen 0 %. Är de inte tillämpliga är skattesatsen 6 % eller 25 % tillämplig. Det är således ur ekonomisk synvinkel inte oväsentligt vilken definition som tillämpas. Gränsdragningsproblemen är stora och utrymmet för olika tolkningar i det närmaste oändligt.

Skattemyndighetens (SKM) möjlighet att lämna vägledning i dessa situationer är även begränsade. Förhållandena inom scenkonstproduktionen är i många stycken speciella och någon kunskap om detta finns inte inom SKM. Detta har bland annat medfört att myndigheterna lämnat olika besked om innehållet i 3 kap 1 och 11 §§ ML.

För att belysa svårigheterna lämnas här nedan några exempel på de svårigheter som kan uppstå.

Exempel nr 1

Om en regissör enbart tolkar ett verk som omfattas av upphovsrättslagen så anses detta vara "en utövande konstnärs framförande av ett sådant litterärt eller konstnärligt verk som omfattas av lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk." och tillämplig skattesats är 0 %. Skulle samma regissör dock göra så stora förändringar av ursprungsverket, att slutresultatet är att bedöma som ett fristående verk så skall omsättningen anses utgöra en rättighetsupplåtelse och istället beskattas med 6 %.

Var gränsen mellan dessa två konstnärliga definitioner går är dock inte möjligt att objektivt fastställa. Detta innebär att tillämplig skattesats 0 % eller 6 % måste fastställas godtyckligt. Detta är ett förfarande som från rättssäkerhetssynpunkt inte är önskvärt.

Exempel nr 2

Skapandet av en scenografi anses normalt som en "...en utövande konstnärs framförande av ett sådant litterärt eller konstnärligt verk som omfattas av lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk" och tillämplig skattesats är 0 %. Vissa delar kan dock anses utgöra omsättning av rättighet som skall beskattas med 6 %. Har dessutom scenografen tillverkat scenografin skall vissa delar, troligtvis, beskattas med 25 %.

Gränsdragningen mellan dessa olika skattesatser blir med all nödvändighet subjektiv. Detta är ett förfarande som från rätts-säkerhetssynpunkt dock inte är önskvärt.

Exempel nr 3

Vid köp av hela produktioner har Regeringsrätten under 2002 (RÅ 2002 ref 9) fastslagit att tillämplig skattesats är 25 %. Domen och dess domskäl väcker dock många frågetecken. Ett materiellt rätt ställningstagande, i ljuset av ML:s bestämmelser, torde dock innebära att tillämplig skattesats är 0 % eller 6 % och inte 25 %.

Regeringsrättens domskäl saknar således, enligt Riksteaterns mening, materiellt stöd i ML.

Sammanfattningsvis kan således konstateras att det anförda innebär att den verklighet som Riksteatern möter är besvärande. Den bedrivna verksamheten innebär ju bland annat att det årligen sluts ett stort antal köpeavtal; avtal som skall bedömas enligt ovan.

Samverkansgruppen för Rättvis Moms inom kultur- och medie-sektorn (SRM)

Dagens system för mervärdesbeskattning inom kultur- och mediaområdet är orättvist utformat. Mervärdesbeskattningen slår godtyckligt mot olika näringsgrenar inom kultur och mediasektorn och det är inte ovanligt att identiska kulturyttringar beskattas olika beroende på val av medium eller distributionsform. I allt fler sammanhang används begreppet kultur moms som synonym för moms-satsen 6 procent. Detta begrepp är dock i allra högsta grad missvisande eftersom långt ifrån alla verksamheter inom kultur- och mediasektorn beskattas med denna moms-sats. En grundläggande princip för det svenska skattesystemet är att det skall vara rättvist, likformigt och konkurrensneutralt. Dagens system präglas snarare av att det är orättvist, godtyckligt och oförutsägbart och härtill leder till en snedvridning av konkurrensen.

Den genomförda reformen med sänkt moms på böcker och tidskrifter har aktualiserat frågan om det är rimligt att beskatta vissa varor och tjänster inom kultur- och mediaområdet med högre skattesats än andra liknande varor och tjänster inom detta område. SRM anser inte att detta är rimligt. Detta innebär inte att SRM på

något sätt motsätter sig separata stöd för verksamheter som det ur ett allmänintresse bedöms vara väsentligt att stödja. Skatteinstrumentet är dock härvidlag ett relativt trubbigt instrument.

SRM anser till exempel att företagen inom betal-tv-området och i slutändan dessas kunder med nuvarande momsstruktur diskrimineras i förhållande till företag som visar film på biografer. Den senare har den lägre momssatsen om 6 % motiverade utifrån vissa filmpolitiska överväganden. Staten har dock inte på motsvarande sätt värderat betal-tv-företagens insatser under senare år som delfinansier och distributionskanal för svensk filmproduktion. Inte heller har de regionalpolitiska aspekterna, där betal-TV:n fyller en viktig tillgänglighetsfunktion, beaktats.

Även i förhållande till andra EU länder drabbas de svenska betal-tv-företagen och betal-tv-konsumenterna negativt. Inom EU utgår reducerad eller ingen moms för betal-tv-området. Sett ur ett EU perspektiv anser SRM att detta utgör en snedvridning av konkurrensen vilket påverkar SRM:s medlemmar negativt.

Det finns ett antal verksamheter inom kultur- och mediaområdet utanför betal-tv-området som också drabbas hårt av dagens differentierade momssatser.

Ett exempel är CD skivor. Ett uppenbart fall som illustrerar detta är hur exempelvis en diktsamling som läses upp från en CD skiva beskattas med 6 procent moms men att en CD skiva med samma diktsamling, nu dock tonsatt och reciterad med ackompanjering av en gitarrist, beskattas med 25 procent moms.

En annan kulturverksamhet som är negativt påverkad av dagens momsskatte regler är framförande av levande musik i olika sammanhang. Exempelvis så behöver konsumenter endast betala 12 procent moms om de som sittande publik tittar och lyssnar på musik framförd av en orkester. Om däremot samma musik framförs i samband med dans så är en 25 % momssats kopplad till entréavgiften.

Reglerna blir också ologiska för företag som arbetar med spridning av information. För sådan information, regelbundet publicerad och, distribuerad i tryckt form på papper, utgår 6 procent moms. Skulle företaget däremot distribuera samma information i elektronisk form, till exempel via Internet, utgår 25 procent moms.

Av det ovan nämnda framgår att när det gäller distribution av information blir gränserna mellan olika mediaformer allt mindre tydliga i takt med den teknologiska utvecklingen. Detta leder till att de mediespecifika, kriterier som idag används för att skilja

mellan kulturuttryck som är belagda med reducerad moms och sådana för vilka full moms gäller blir allt mindre relevanta.

Förutom att systemet kan uppfattas som godtyckligt bidrar den mediespecifika regleringen till att snedvrیدا konkurrensen på mediaområdet till förmån för traditionella media. I och med att tekniker som Telecom och Internet smälter samman med traditionella media är många överens om att stor tillväxtpotential finns inom t.ex. den audiovisuella industrin. Denna tillväxtpotential riskerar att hämmas av den högre skattesatsen som gäller för dessa distributionsformer. För att undvika en sådan snedvridning av konkurrensen, bör regler och villkor för mervärdesskatt moderniseras och göras teknikneutrala.

De som i första hand drabbas av denna snedvridning av konkurrensen är de innovativa svenska företag som vågar satsa på nya teknologier. I förlängningen riskerar Sveriges position, som framstående IT nation att försvagas och möjligheterna att skapa många nya svenska jobb hos företag i olika branscher försämras. I andra hand drabbas konsumenterna som måste betala högre priser än vid full konkurrensneutralitet.

Statens kulturråd

Kulturrådet hänvisar till svar från berörda kulturinstitutioner och deras organisationer. Avsikten vid införandet av kultur moms var att förändringen inte skulle medföra negativa konsekvenser för kulturlivet. Några sådana synpunkter har inte heller kommit till Kulturrådets kännedom.

När det gäller gränsdragningsproblem i övrigt vill Statens kulturråd här särskilt lyfta fram effekterna av den dom (mars 2002) i Regeringsrätten som säger att samtliga produktionsbolag som inte ägs av den medverkande artisten måste lägga 25 % moms på sina priser fr.o.m. 2003, vilket innebär att konserter och andra kultur-evenemang kan bli dyrare för arrangörerna. Som exempel kan nämnas att samtliga länsmusikstiftelser och länsteatrar samt Rikskonserter skall lägga 25 % moms på sina arrangörspriser fr.o.m. 2003. Mot bakgrund av att marginalerna är så begränsade för små arrangörsföreningar kan denna dom slå hårt mot verksamheten, vilket i förlängningen drabbar den enskilda kulturkonsumenten. Riksteatern är däremot som ideell förening inte momspliktig och

kan därför erbjuda lägre priser. Detta får också effekt på konkurrenssituationen mellan olika teatrar.

STIM

Det har inte varit några större problem med gränsdragning, dock var Stim icke, momspliktigt över huvudtaget vid tidpunkten för införande och fick därmed en omfattande uppstartskostnad avseende modifiering av IT system och administration för inhämtning av momsregistreringsbevis från medlemmar (för deras royaltivräkning) och registrering av dessa i IT-system.

Svenska Artisters och Musikers Intresseorganisation (SAMI)

Införandet av kulturmomsen den 1 januari 1997 är som helhet till stor nytta för SAMI och dess medlemmar, dock finns en del svårigheter med gränsdragning och tillämpning. Dessutom upplevs kulturmomsen som inkonsekvent i vissa fall beroende på olika skattesatser för olika typer av arrangemang inom musikområdet.

Då SAMI som organisation bedriver en mångfasetterad verksamhet inom kulturområdet hanteras alla de olika skattesatserna. Det kan ibland upplevas lite svårt att veta exakt vilken skattesats som skall användas. Inom upphovsrättsområdet finns inga svårigheter med skattesatserna. Problemen upplevs inom SAMI:s yrkesfrämjande verksamhet. Redan väl kända problem är att om det dansas under ett arrangemang med ett svenskt dansband så skall entrébiljetterna beläggas med 25 % moms och om arrangemanget är dans med musiker och musik från Afrika, Latinamerika, Finland eller annat land så anses det inte vara dans utan kultur och beläggs då med 6 % moms. Där har vi ett gränsdragningsproblem och ett konsekvensproblem. När är det dans eller när är det kultur? Varför den högsta skattesatsen för att människor dansar till svensk musik och inte till utländsk? Liknande frågeställningar finns när det är en utbildning med musikalisk inriktning och när mat serveras i samband med musik.

Vi har haft många kontakter med Skattemyndigheten angående dessa frågor och det är inte alltid vi fått entydiga svar därifrån.

De frågor och problem våra medlemmar har är av samma natur, när skall man debitera moms och med vilken skattesats.

Våra medlemmar upplever problem med vilken skattesats som skall användas. De flesta tror man skall använda 6 % moms på allt som rör kultur. Man lägger ofta 6 % moms på sitt gage (skall inte momsbeläggas).

Ett ytterligare problem som uppstått är regeringsrättens dom avseende EMA Telstar. Regeringsrätten har i sin dom sagt att EMA Telstar skall belägga sina produktioner med 25 % moms och Riksskatteverket har sagt att det här gäller för alla musikproduktioner. Detta har fått till följd att det nu diskuteras att man måste ha två bolag, ett bolag där man fakturerar ut sitt gage och ett bolag där man fakturerar ut produktionskostnaderna.

Svenska fotografers förbund

Som den digitala tekniken utvecklats och idag används av olika konstnärliga kategorier (målare, grafiker, illustratörer, fotografer m.fl. arbetar med samma bildbehandlingsprogram för bildframställning där fotografi kan vara en del av det färdiga resultatet), är det numera ofta omöjligt att avgöra när en bild ska karaktäriseras som fotografi och beläggas med 25 % moms eller när den ska karaktäriseras som illustration/konstverk och beläggas med 6 %.

Svenska förläggarföreningen

Enligt uppgift har våra medlemmar inte uppfattat några problem vare sig när det gäller gränsdragning eller tillämpning av den lägre momssats som infördes på upphovsrättsområdet den 1 januari 1997 då upplåtelse och överlåtelse av upphovsrättsligt material blev momspliktigt och momssatsen sattes till 6 %. Efter att information om den lägre nivån erhållits och de administrativa rutinerna anpassats har systemet fungerat väl. Differentierade momssatser förorsakar generellt sett inga problem för förlagen. Ur administrativt hänseende spelar därför inte moms nivån någon roll.

De nya momsreglerna innebär att royalty och annan ersättning till upphovsrätter till t ex texter, översättningar och illustrationer belagts med 6 % mervärdesskatt. Moms skall endast utgå om upphovsmannen är yrkesmässigt verksam och det är upphovsmannen som ska informera om hon är momsskyldig eller ej. Enligt uppgift fungerar detta bra och förlagen upplever inga problem.

Svenska Musikförläggareföreningen

Moms på rättigheter

Den ekonomiska föreningen SMFF var tidigare inte registrerad till moms. I och med att moms infördes på rättigheter kom vår verksamhet att bli momspliktig. Det var således enbart 6 % momsen som träffar vår verksamhet, men vi får förmånen av att göra avdrag för de momskostnader vi har i vår verksamhet, vilket vi således inte hade tidigare.

Musikförlag är däremot affärsdrivande företag som alltid varit registrerade till moms. De måste numera, sedan moms infördes på rättigheter, hålla reda på huruvida de upphovsmän man samarbetar med är registrerade till moms eller inte. Detta innebär ett administrativt merarbete.

- Moms på noter är beroende av distributionsform vilket får ogynnsamma konsekvenser.
Exempel: Via en hemsida på Internet erbjuds konsumenter att köpa noterna till ett musikaliskt verk. Väljer man att köpa verket i tryckt form som levereras via postorder om några dagar är momssatsen 6 %. Väljer konsumenten att köpa verket i digital form för omedelbar nedladdning till den egna datorn är momssatsen 25 %.

Detta är ytterligt olyckligt eftersom många skolor, musikskolor, musikhögskolor, körer etc. gärna vill köpa noter för omedelbar nedladdning. En del förändringar som nu planeras i Upphovsrättslagen motiveras med att det ska bli lättare för skolor att använda Internet och datorer i undervisningen. Internet som marknadsplats och utmärkt distributionskanal hämmas av dessa olikheter i moms i de båda fallen. Det finns ett stort tryck att erbjuda noter och texter via Internet och på den marknaden måste seriösa aktörer konkurrera med de som utan tillstånd erbjuder framförallt texter, ofta med ackordanalyser, utan kostnad på nätet. Det är därför mycket angeläget att noter och texter som distribueras via nätet i digital form också beläggs med 6 % moms.

- Moms på musik i grafisk, dvs. tryckt form, beläggs med 6 % moms medan samma musik i ljudande form, t.ex. på en CD beläggs, med 25 % moms.
Exempel: En bok med ABBA:s låtar texter och noter beläggs med 6 % moms, medan ett samlings album, CD eller DVD,

med ABBA:s låtar beläggs med 25 % moms. Detta är ur konsumentens synpunkt en egendomlig konsekvens av den, gränsdragning som gjorts.

Svensk Impresarioförening (Svimp)

Föreningen har noga följt utvecklingen inom kultursektorn under sina verksamhetsår och konstaterar att det råder stor osäkerhet om hur beskattning skall ske. Osäkerheten beror till stor del på den osäkerhet och okunskap som råder inom skatteförvaltningen. Olika lokala skattemyndigheter tillämpar mervärdesskatten på olika sätt. Samma situationer bedöms olika beroende på vilken skattemyndighet man tillhör. Dessutom kan man inom samma skattemyndighet ge olika svar vid förfrågan. Denna rättsosäkerhet är ett stort problem. En ytterliggare bidragande orsak är att det inom kultursektorn råder en viss okunnighet om hur skatter skall hanteras i allmänhet och mervärdesskatten i synnerhet. Detta gäller såväl hos arrangörer som hos musikanter.

- a) Problemen gäller gränsdragningen. Entrén till ett artistiskt framträdande skall beskattas med 6 % moms, medan entrén till en danstillställning skall beskattas med 25 % moms.
- b) En artist som driver eget bolag skall vid kontakten med arrangören inte lägga på någon moms medan produktionsbolaget, som tillhandahåller samma artist, skall lägga på 25 % moms. I första exemplet skall inte heller moms läggas på produktionskostnader som artisten har t.ex. Ljud- ljus- anläggning, rekvisita, resor, buss m.m. De anses vara underordnade artisten och eftersom artisten är undantagen från moms råder osäkerhet. Detta medför en fördyring av produktionen då artisten inte får göra avdrag för ingående moms.
- c) Var går gränsen för "om artisten driver bolaget". Om bandet/orkestern har 5 medlemmar och 3 äger bolaget men de andra 2 driver det?

Det finns otaliga exempel på dessa gränsdragningsproblem som ständigt uppstår på g och undantaget för "utövande konstnär ...".

Som tidigare nämnts fungerar mervärdesskatten inte inom kulturområdet. En del av orsakerna har ovan nämnts. Att skattemyndigheten skall göra bedömningar om vad som är artisteri (6 %) och

vad som är annat (25 %) är inte rimligt. De har inte den utbildningen.

Svensk Scenkonst (f.d. Teatrarnas Riksförbund)

De bestämmelser i ML som har skapat mest problem är följande:

A. 3 kap 11 § pkt 1

undantag för utövande konstnårs framförande av ett sådant litterärt eller konstnärligt verk som omfattas av lagen om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk.

En stor del av verksamheten hos Riksteatern, länsteatrarna och länsmusiken innebär att man säljer hela produktioner till annan arrangör som i sin tur säljer biljetter, tillträde, till publiken. När mervärdesskatt infördes på teater- och konsertbiljetter den 1 januari 1997 omhändertog inte ML denna försäljning av hela produktioner. I juli 1997 meddelade RSV i ett brevsvår att undantaget för utövande konstnär var tillämpligt i dessa fall. Teatrarna och orkestrarna betraktades alltså i dessa fall som utövande konstnärer.

Regeringsrättens dom i mars 2002 (mål 7007-2000) innebär dock, enligt RSV:s handledning till SKM, att tillämplig skattesats i dessa fall är 25 %. Dessvärre är det dock så att SKM ger olika svar på denna punkt när t.ex. länsteatrarna och länsmusiken efterfrågar SKM:s tolkning med anledning av RR-domen. I några fall har SKM ännu inte kunnat ge besked. Det föreligger alltså en i allra högsta grad osäker rättstillämpning.

Vidare råder fortfarande osäkerhet, och olika besked från SKM, beträffande vilken skattesats t.ex. regissörer och scenografer skall tillämpa – 0, 6 eller 25 %.

B. 4 kap 8 §, ideella föreningars "momsstatus".

Som vi har framfört i vårt remissvar på mervärdesskatteutredningens betänkande, Mervärdesskatt i ett EG-rättsligt perspektiv (SOU 2002:74), förutsätter vi att den utredningens förslag rörande den ideella sektorn på kulturområdet inte genomförs innan mervärdesskattesatsutredningens analys av konsekvenserna av moms-förändringarna 1997 på kulturområdet är klar.

C. 8 kap 13a §, avdragsbegränsning

Svensk Scenkonst, dåvarande Teatrarnas Riksförbund, framförde inför införandet av moms på teater- och konsertbiljetter att avdragsbegränsningsbestämmelsen, p.g.a. kulturinstitutionernas olika verksamhet och också olika organisationsformer, skulle innebära båda gränsdragnings- och tillämpningsproblem. I de fall full avdragsrätt skulle ha inneburit "överkompensation" ansåg vi att reglering av anslagen hade varit bättre. Denna vår farhåga har be-sannats. Några kulturinstitutioner har omvandlats till primärkommunala eller landstingskommunala förvaltningar eller kommunalförbund bl.a. för att genom den s.k. "Ludvikamomsen" kunna dra ingående moms. De som redan var sådana förvaltningar har sedan 1997 kunnat dra av all ingående moms. Några kulturinstitutioner, som är organiserade som stiftelser, har av SKM betraktats som så osjälvständiga i förhållande till huvudmännen kommun eller lands-ting att de inkomstskattemässigt och mervärdesskattemässigt har betraktats som förvaltningar.

Avdragsbegränsningsbestämmelsen i ML träffar, enl. RSV:s momshandledning, enbart verksamhet som omsätter sådana före-ställningar som enligt 7 kap. 1 § 3 st. 5 p. ML ska beskattas med skattesatsen 6 %. Om företaget även bedriver annan verksamhet ska för den verksamheten de allmänna reglerna om avdragsrätt i ML tillämpas. Detta innebär alltså, efter ovannämnda RR-dom, blandad verksamhet med gränsdragningsproblem som följd för bl.a. andelen avdragbar ingående moms.

Sveriges Television AB (SVT)

Sveriges Television och de tjänsteleverantörer inom kulturektorn har problem med gränsdragningen mellan olika former av köpta tjänster inom programproduktionen. Definitioner på olika programtjänster är svåra och ofta är tjänsterna kombinerade. Regel-verket inom mervärdesskatteområdet är komplicerade och svåra för många kulturarbetare att sätt sig in i. Klassificeringen av vad olika ingående tjänster i TV-produktioner egentligen innebär och ställer för krav på tjänsteleverantören är inte alltid klara för personer inom t.ex. skattemyndigheterna som har att bedöma mervärdesskatte-ärenden.

De olika skattemyndigheterna i landet bedömer därför momsfrågorna olika. Samma typ av tjänst kan ha olika ”verkshöjd” av konstnärligt och kulturellt innehåll och det blir kan medföra olika bedömningar om vilken mervärdesskattesats som är tillämplig. För Sveriges Television har det en mycket stor inverkan på programkostnaderna och därmed programbesluten om en tjänst skulle bedömas tillhöra kategorin 25 % i stället för 6 % mervärdesskatt.

För närvarande har skattemyndigheten i Stockholm för ett flertal medverkande i Sveriges Televisions programproduktioner ifrågasatt om rätt mervärdesskattesats har tillämpats. Sveriges Television har anlitat egen och utomstående expertis för att bistå dessa medverkande. Flera av de medverkandes intresseorganisationer har tillsammans med Sveriges Television också uppvaktat finansdepartementet med konkreta förslag till förenklingar och förbättringar i mervärdesskattelagen inom kulturområdet. (*Se bilaga 1 ”Lagändringsförslag 3 kap. 11§ och 7 kap. 1§ ML, enhetlig mervärdesskattesats inom kulturområdet”*).

Exempel där skattemyndigheten ifrågasatt vilken mervärdesskattesats som ska tillämpas är fotografers tjänster. Sveriges Television anser att det är ett stort konstnärligt innehåll i fotograf-tjänsterna i TV-produktion. Ofta söker man speciella fotografer för speciella produktioner eftersom det fordras en konstnärlig kompetens. Andra exempel på områden där Sveriges Television anser att skattemyndigheter ofta gör felaktiga bedömningar av vad den köpta tjänsten innebär, och vilka krav på konstnärlig kompetens som fordras, är redigering.

För Sveriges Television, till skillnad från alla kommersiella TV-bolag, är mervärdesskatten en kostnad, varför Sveriges Television är extra angelägen om att inte för hög mervärdesskattesats av okunskap tillämpas. För kommersiella TV-bolag är detta inte lika angeläget eftersom ingående mervärdesskatt återhämtas. I många fall har 25 % mervärdesskattesats tillämpats av tjänsteleverantörer till kommersiella TV-bolag för tjänster som enligt Sveriges Television klart tillhör kategorin 6 %. Detta inträffar för att gränsdragningsproblematiken är komplicerad och tjänsteleverantörer inom kultursektorn vill eliminera risken att ha fakturerat för låg mervärdesskattesats.

Många av de tjänster som Sveriges Television köper till sin programproduktion är av olika natur och med olika mervärdesskattesatser. Ofta är det ett paket av olika tjänster som köps och det kan ibland vara svårt att särskilja mixen av de ingående tjänsterna.

SVT bifogar ett Lagändringsförslag 3 kap. 11 § och 7 kap. 1 § ML, enhetlig mervärdesskattesats inom kulturområdet (*se bilaga 1 till denna bilaga*).

Osäkerheten om vilken mervärdesskattesats som är tillämplig för olika programtjänster inom TV-produktion är stor bland de kulturarbetare som Sveriges Television anlitar. Mycket tid har lagts ner både hos Sveriges Television och hos kulturarbetarna för att eliminera riskerna att fel mervärdesskattesats tillämpas. Dessutom har mycket tid och administration lagts ner i kontakter med skattemyndigheterna för att förklara och specificera kulturtjänster.

Sveriges Utbildningsradio AB

De förändringarna av mervärdesskattelagen inom kulturområdet som genomfördes 1996 och 1997 har medfört vissa gränsdragnings- och tillämpningsproblem för UR:s verksamhet. UR köper till sin programproduktion tjänster som är av olika natur och som har olika mervärdesskattesatser. Leverantörer inom kultursektorn av dessa tjänster till programverksamheten har ofta problem vad avser gränsdragningen mellan olika former av ofta sammansatta eller kombinerade tjänster. Tjänster med konstnärligt och kulturellt innehåll kan bedömas på skilda sätt från fall till fall mot bakgrund av frågor om upphovsrättslig verkshöjd. Även olika bedömningar kan ske huruvida sammansatta tjänster, till huvudsaklig karaktär skall utgöras av en rättighetsupplåtelse av litterära och konstnärliga verk och/eller utövande konstnärers framföranden. Innebörden av olika ingående tjänster i TV och radioproduktioner är dessutom inte alltid tydlig för de personer inom t.ex. skattemyndigheten som har att bedöma mervärdesskatteärenden.

Gränsdragningsproblematiken drabbar UR genom att tjänstleverantörer inom kultursektorn vill eliminera risken att fakturera för låg mervärdesskattesats.

Teaterförbundet

Teaterförbundets erfarenheter av tillämpningen av den reducerade skattesatsen är att den i huvudsak är väl fungerande och att det är ett effektivt medel för att uppnå de syften som ligger till grund för reglerna. De tillämpningsproblem som föreligger på scen- och

medieområdet sammanhänger i första hand med att en utövande konstnärs framförande av ett konstnärligt eller litterärt verk är undantagna från skatteplikt. Teaterförbundet har i olika sammanhang, bl.a. tillsammans med andra organisationer verksamma inom sektorn i en skrivelse till Finansdepartementet i augusti 2002, förordat införandet av en enhetlig mervärdesskattesats om 6 procent inom kulturområdet.

Att slopa det nuvarande undantaget från skatteplikt för utövande konstnärers framförande av ett konstnärligt eller litterärt verk skulle innebära en betydande förenkling av regelsystemet. Det skulle bl.a. ta bort de gränsdragningsproblem som förekommer i förhållande till upplåtelse eller överlåtelse av rättigheter till ljud- och bildupptagningar av ett sådant framförande som idag beskattas med den reducerade skattesatsen om 6 procent.

Teaterförbundet vill samtliga framhålla att ett upphävande av detta undantag från skatteplikten förutsätter att man även fortsättningsvis tillämpar en reducerad skattesats. Att ta bort undantaget i kombination med införandet av en normalskattesats skulle på de grunder som redovisats ovan få starkt negativa effekter. Därigenom blir bibehållandet av den reducerade skattesatsen på kulturområdet en förutsättning för att kunna uppnå den förenkling av regelsystemet som ett slopande av skattebefrielsen för utövande konstnärer skulle innebära.

Teaterförbundet vill i övrigt hänvisa till de svar som lämnats av Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (KLYS) där Teaterförbundet ingår.

Tidningsutgivarna

Tidningsutgivarna uppfattar genomslaget av de begränsningar som genomfördes den 1 juli 1996 och 1 januari 1997 som tämligen begränsade för tidnings- och mediebranschens del. Redan tidigare hade en "kulturmomsnivå" för omsättning av dagstidningar inrättats. De mera konkreta problem som uppstått - och alltjämt uppstår - gäller frilansmedarbetare, vars ställning som tillfälliga eller mera frekventa uppdragstagare kan vålla svårigheter vid bedömningen av huruvida dessa är mervärdesskatteskyldiga eller ej.

4 Andra effekter av mervärdesskatteförändringarna inom kulturområdet samt generella synpunkter på mervärdesskattesystemet inom kultursektorn

Folkets Hus och Parker

Den införda mervärdesskatten har helt klart påverkat kostnadsbilden negativt för alla allmännyttiga kulturarrangörer. Syftet med införandet av kultur moms var en indirekt subvention till kulturverksamhet. Eftersom allmännyttiga föreningar är skattebefriade kunde inte dessa föreningar dra någon nytta av införandet.

- a) De allmännyttiga föreningarna har inledningsvis inte påverkats vare sig negativt eller positivt. I jämförelse med kulturarrangörer som har mervärdesskatteplikt har dock de allmännyttiga föreningarna hamnat i ett ekonomiskt sämre läge, eftersom de inte getts möjligheten att lyfta någon moms. Här kan nämnas att FHP tog upp en förhandling med kulturdepartementet kring moms för biografier, som gav samma effekt för de allmännyttiga föreningarna. FHP:s 300 biografier erhöll efter detta en "momskompensation" på närmare 1 milj. kr för den missade möjligheten att momsregistrera sig. Vad gäller kultur moms har ingen kompensation beviljats.
- b) När kultur moms infördes delade de flesta artister/orkestrar upp sitt gage i två delar, en fysikerdel och en produktionsdel. Produktionsdelen blev momspliktig. Denna moms har inte varit möjlig för de allmännyttiga föreningarna att lyfta. Hade en "ärlig" redovisning genomförts i produktionsbolagen borde prisbilden inte förändrats. Ganska tydligt har dock en smyg höjning av gaget genomförts genom att moms i många fall lagts ovanpå det tidigare bruttobeloppet. Skattepliktiga har inte reagerat och allmännyttiga föreningar har drabbats.
- c) Ett ytterligare mycket negativt inslag inträffade när domstolen slog fast att produktion sålt genom ett produktionsbolag/förmedlare, och inte av artisten själv, skulle beläggas med 25 % mervärdesskatt. Vi förstår inte domstolens motivering varför en produktion sålt av artistens eget bolag beskattas med 0 % och om samma produktion säljs genom ett annat produktionsbolag beskattas med 25 %. Denna 25 % -iga mervärdesskatt slår direkt igenom som en kostnadsökning för den allmännyttiga föreningen, vilka inte har möjlighet att lyfta denna skatt.

Klys

Generellt kan sägas för hela kultursektorn att förändringarna i moms­lagstiftningen från 1996 och 1997 har inneburit ytterligare administration. Relativt små inkomster drabbas av ett alltmer komplicerat moms­system. Momssystemet inom kulturområdet skulle dock förenklas betydligt om en enhetlig kulturmoms infördes om 6 procent. Positivt för upphovsrättsorganisationerna har varit att avdragsrätten för moms har sänkt kostnaderna för dessa och de har därigenom kunnat betala ut högre ersättningar till rättighets­havarna, upphovsmännen och utövande konstnärer.

Även om moms inom kulturområdet normalt uppfattas som något negativt kan det för vissa kulturskapare vara positivt, t.ex. för de kulturskapare som redan idag har höga ingående momskostnader, exempelvis frilansare av olika slag (tecknare, journalister m.fl.), vissa bildkonstnärer, fotografer m.m., dvs. sådana grupper av kulturskapare som har möjlighet att kvitta sin utgående moms. Det är dock önskvärt att momssatsen för alla dessa grupper är låg, dvs. inte högre än 6 procent.

Inom kulturområdet finns många verksamheter som helt eller delvis finansieras med anslag och bidrag från stat och kommun, medan andra är självfinansierade. De offentliga bidragen har tillkommit för att främja olika kulturverksamheter och göra dem tillgängliga för envar till ett inte alltför högt pris. Karaktäristiskt för kulturområdet är ett starkt beroende av offentliga bidrag och att dessa verksamheter sällan inbringar ekonomiska vinster eller överskott. Utformningen av skattesystemet har därför stor betydelse för möjligheterna att driva kulturverksamheter, vilket förstärks av att dessa normalt riktar sig till arrangörer eller direkt till privatpersoner, som inte har möjlighet att vältra över skatten på någon annan.

Konstnärernas Riksorganisation

Fler och fler konstnärer har idag upptäckt fördelarna med moms­systemet. Detta har resulterat i att många har valt att gå in i systemet genom att registrera sig. Det stora flertalet står dock fortfarande utanför systemet dels för att administrationen känns betungande och skrämmer dem dels för att deras kundkrets består av privatpersoner och andra som inte själva är skattskyldiga.

Momsen fördyrar i dessa fall konstnärernas alster så mycket att de får svårigheter att kunna sälja dem.

Musikarrangörer i samverkan och Amatörkulturens samrådsgrupp

Först måste sägas att för de allmännyttiga ideella kulturföreningarna liksom för andra ideella föreningar är den mest betydelsefulla bestämmelsen i nuvarande mervärdesskattelagstiftning 4 kap. 8 §, som innebär att när föreningen är frikallad från skattskyldighet enligt lagen om statlig inkomstskatt räknas verksamheten inte som yrkesmässig. Och därmed är föreningarnas verksamhet huvudsakligen undantagen också från mervärdesskatteredovisning.

Om detta undantag tas bort, kommer allmännyttiga ideella föreningars situation att drastiskt förändras när det gäller redovisningskyldighet beträffande mervärdesskatt.

I betänkandet från SOU 2002:74 Mervärdesskatt i ett EG-rättsligt perspektiv (bl.a. sid. 333) hänvisas frågan om det generella undantaget för kultur till den nu startade utredningen. Vi anser att det är mycket angeläget att denna fråga äntligen får en seriös behandling, särskilt med tanke på att den förra utredningen så lättvindigt avfärdade hela problematiken.

Det ovan nämnda undantaget är grundläggande för riksorganisationernas och medlemsföreningarnas ekonomiadministration. Utan detta undantag blir en stor del av föreningarna redovisningskyldiga. Hur detta påverkar rent ekonomiskt är omöjligt att säga, det beror ju till stor del på skattesatsen. Men att det medför en mycket tyngre administrativ börda står helt klart.

Eftersom de arrangerande föreningarna inom MAIS och ax så vitt vi känner till inte redovisar mervärdesskatt på grund av ovan redovisade undantag, har de troligen inte heller märkt några särskilda effekter av de förändringar av mervärdesskattelagen som genomfördes 1 juli 1996 resp. 1 januari 1997.

Några av de större arrangerande föreningarna har fört diskussioner på initiativ av respektive lokala skattekontor angående att verksamheten är så omfattande att den borde räknas som näringsverksamhet, och att därmed också mervärdesskatt borde redovisas. Detta gäller främst några föreningar, som vid sina festivalarrangemang har stora entréintäkter, men även en del andra föreningar med mer omfattande arrangerande verksamhet. Här finns en stor

osäkerhet beträffande hur det ekonomiska utfallet skulle bli vid redovisning på grund av de olika mervärdesskattesatserna.

Andra negativa effekter:

Som en direkt följd av förändringar av momsreglerna inom kulturområdet ansökte EMA Telstar AB om förhandsbesked innebärande att deras tillhandahållande av turnéproduktioner skulle anses som upplåtande av upphovsrätt.

Ärendet avgjordes av Regeringsrätten (RR) i dom den 11 mars 2002, mål nr 7007-2000.

EMA yrkar i sitt överklagande till RR att skatt skall tas ut med 6 procent av beskattningsunderlaget enligt 7 kap. 1§ ML.

Av intresse är att Riksskatteverket (RSV) yrkade att hela den angivna ersättningen skulle vara undantagen från skatteplikt enligt 3 kap. 11§ 1 i mervärdesskattelagen.

Om RR gått på RSV:s linje, hade den mervärdesskatt som belastar ideella arrangerande kulturföreningar till och med minskat något. Men beslutet blev att full moms 25 % skulle gälla på ett produktionsbolags tillhandahållande av artistframträdande. Detta har inneburit starkt ökande kostnader för kulturföreningarna.

Följden av ovanstående avgörande i RR blev att Riksskatteverkets tidigare uppfattning att undantaget gäller i samtliga led fram till arrangör reviderades 2002. Undantaget är numera begränsat till att enbart gälla bolag som drivs av någon av artisterna.

Tidigare praxis med en uppdelning till en momsfri gagedel och en momsbelagd förmedlingsdel eller produktionskostnad ändrades. Detta har medfört stora kostnadsökningar för de ideella kulturföreningar när det gäller artistkostnader. Många artister sköter sina konsertbokningar via större eller mindre produktionsbolag. Numera läggs därför 25 % moms på fakturorna i sin helhet. Också produktioner gjorda av Svenska Rikskonserter och de olika länsmusikorganisationerna är numera momsbelagda. Eftersom föreningarna inte har någon avdragsrätt för ingående mervärdesskatt, innebär detta kraftiga fördyringar.

Exempelvis innebär denna ändrade praxis för det turnésamarbete som Kontaktnätet driver via Statens kulturråds bidragsgivning till arrangerande musikföreningar att mervärdesskatten ökat från i genomsnitt 5 % till genomgående 25 %. Kontaktnätet subventionerar turnéverksamhet genom att köpa in artistproduktioner och

sälja dem till lägre pris till medlemsföreningarna. Förändringen innebär att av de 1 500 000 kr som Kontaktnätet erhåller går ca 600 000 kr mer än tidigare tillbaka till Staten i form av mervärdesskatt. Eller uttryckt på annat sätt: Ändrad praxis från RSV:s sida medför att 40 % av det bidrag som Kontaktnätet erhåller från Statens kulturråd tas tillbaka i form av ökad mervärdesskatt.

Denna förändring har genomförts utan att den föregåtts av kulturpolitiska överväganden, ja utan några som helst politiska beslut. Här har enbart ekonomiadministrativa faktorer avgjort utan kulturpolitiska hänsyn!

Om avsikten ursprungligen var att reglerna beträffande mervärdesskatt skulle gynna allmännyttiga ideella föreningar inom kulturområdet, kan helt klart sägas att tillämpningen numera resulterar i det motsatta. Andra arrangörer som redovisar mervärdesskatt eller har generell befrielse från mervärdesskatt gynnas på de ideella föreningarnas bekostnad. Kommuner eller kommersiella arrangörer som kan dra av ingående moms påverkas inte alls av att moms läggs på kulturproduktioners totala kostnad. Det har alltså skett en snedvridning av konkurrensen, till de ideella föreningarnas nackdel!

Dessa förändringar innebär att möjligheterna för föreningsdriven verksamhet försämras. Den möjlighet som finns att eventuellt redovisa in- och utgående mervärdesskatt innebär heller ingen lösning. I regel erhåller den arrangerande föreningen bidrag från samhället av betydande storlek för verksamheten, eftersom verksamheten anses angelägen, men detta innebär också att möjligheten till momsavdrag minskar i motsvarande grad.

Dessutom innebär mervärdesskatteredovisning ökad ekonomiadministration. Det ställer också större kompetenskrav på de ideella föreningarnas kassörer, och i en förlängning innebär detta att svårigheterna att engagera ideella till föreningsarbete ökar ytterligare. Särskilt i föreningar där unga personer engagerar sig i föreningsarbetet, befäras vi att ökade administrativa krav ger mycket negativa effekter. Om fler unga ska engageras i föreningslivet är det snarast förenklingar, inte ytterligare pålagor och krångel som behövs!

En annan konsekvens av förändringarna är att de drabbar de redan svaga grupperna i musiklivet, frilansmusikerna. Statens stöd till ideella musikarrangörer har i hög grad motiverats av att föreningarna är mycket viktiga arbetsgivare till musiker som är fri-

lansare och ofta verkar inom genrer med svag institutionell infrastruktur.

Ovanstående diskussion utgår först och främst från musikområdet. Motsvarande svårigheter uppstår dock även inom andra kulturområden om den ideella kultursektorn tvingas in i moms-systemet. Sommarspel, hembygdsfester, produktioner av utställningar, studiematerial mm som idag görs av många ideella föreningar hotas om föreningar tvingas redovisa moms.

Utredningen bör beakta de stora negativa konsekvenser som kan uppstå om dagens momsbefrielse för publicering av organisations-tidskrifter och program för kulturevenemang upphör i enlighet med förslag som lagts i SOU 2002:74.

Den reducerade skattesatsen för entréer till kulturevenemang är som det framgår av ovanstående sällan relevant för ideella föreningar som genomför arrangemang. Vi vill i första hand slå vakt om möjligheten till att stå utanför momssystemet även i framtiden. Ett fåtal verksamheter inom våra organisationer redovisar moms med 6 %. Denna möjlighet bör kvarstå för de som så önskar.

Riksteatern

Ekonomiska konsekvenser

De ekonomiska konsekvenserna för Riksteatern av införandet av kultur moms en är följande.

Årligen förvärvar Riksteatern rättigheter som omfattas av lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk för cirka 12 miljoner kronor. Mervärdesskatten (6 %) på detta belopp är cirka 720 000 kronor.

Den bedrivna verksamheten innebär också att hela teaterproduktioner upphandlas. Av Regeringsrättens avgörande i RÅ 2002 ref 9 följer att dessa skall beskattas med 25 % och inte som tidigare med 0 %. Riksteatern nationellt förvärvar årligen produktioner för cirka 17 miljoner kronor. Mervärdesskatten på detta belopp är cirka 4,25 miljoner kronor. Tillsammans med de lokala riksteaterföreningarnas produktionsförvärv från bland annat läns- och regionteatrarna visar våra beräkningar att Riksteaterns totala momskostnad årligen kommer att uppgå till drygt 20 miljoner kronor.

Någon kompensation i form av höjda bidrag har inte utgått.

Riksteatern och de lokala riksteaterföreningarna omfattas i dag till huvudsaklig del av 4 kap 8 § ML. Någon skattskyldighet till mervärdesskatt föreligger därför inte.

Av SOU 2002:74 framgår bland annat att föreningarnas mervärdesskattefrihet avskaffas när ML anpassas till sjätte mervärdesskattedirektivet.

Utredningens förslag innebär således att mervärdesskatteplikt uppkommer vid tillhandahållanden som sker mellan Riksteatern och de lokala riksteaterföreningarna.

Dessa tillhandahållanden kommer att beskattas med 25 % (teateruppsättningar) eller 6 % (upphovsrätter). Med nuvarande regler debiteras inte mervärdesskatt eftersom Riksteaterns verksamhet omfattas av 4 kap 8 § ML.

Av det ovan anförda framgår även att det idag råder en stor osäkerhet om vilken skattesats som skall tillämpas. Dessutom tolkas reglerna olika av skattemyndigheterna. Rättsosäkerheten har bland annat sin grund i det ovan nämnda avgörandet från Regeringsrätten.

Vår slutsats är att reglerna om vilken skattesats som skall tillämpas vid olika tillhandahållanden inom kulturområdet därför måste förenklas så att förutsättningarna för att bedriva scenkonstverksamhet blir mer förutsägbara än den för närvarande är.

Enhetlig skattesats

Mot bakgrund av ovanstående resonemang föreslår Riksteatern att en enhetlig skattesats på 6 % införs för hela kulturområdet.

De lokala riksteaterföreningarna blir också skattskyldiga för hela sin verksamhet. De kommer till huvudsaklig del att beskattas med 6 %. Eftersom föreningarnas verksamhet till stora delar finansieras med kommunala och landstingskommunala bidrag kommer den särskilda avdragsbegränsningen för ingående mervärdesskatt i 8 kap 13 a § ML att bli tillämplig.

Avdragsbegränsning

Utredningens förslag drabbar i första hand de lokala teaterföreningar där bidragen utgör en stor del av intäkterna. Till följd av avdragsbegränsningen kan fördyringar uppkomma jämfört med

dagens situation. Detta medför att stödet från kommuner och landsting måste öka om nuvarande omfattning och kvalitet i verksamheten skall kunna bibehållas.

De bidrag Riksteatern och föreningarna erhåller från det allmänna är oberoende bidrag som inte är kopplade till priset på de tjänster som tillhandahålls. Stöd från det allmänna utgår till andra sektorer i samhället där verksamheten inte kan bedrivas på kommersiella grunder. Det är endast på kulturområdet som avdragsbegränsningen för ingående mervärdesskatt införts av konversonsneutralitetsskäl.

Riksteatern anser därför att den nuvarande avdragsbegränsningen för ingående mervärdesskatt inom kulturområdet bör slopas.

STIM

Införandet av momsplikt för Stim genererade en minskning av driftskostnaderna. De licenstagare (de som använder musiken) som icke är momspliktiga fick en ökning av Stimersättningen.

Svenska Filminstitutet

Svenska Filminstitutet har blivit ombett att inhämta svar och synpunkter från verksamheter inom filmområdet som berörts av 1996- och 1997-års momsförändringar. De verksamheter som varit relevanta för institutet att kontakta är de ideella verksamheterna som finns namngivna i bilaga. Övriga verksamheter ingår i organisationer till vilka utredningen sänt separat förfrågan.

De föreningsdrivna biograferna är enligt reglerna i mervärdesskattelagen (1994:200) om ideella förenings verksamhet, normalt inte skattskyldiga för sin biografverksamhet. Trots att de inte kan göra avdrag för den ingående momsen måste de dock betala utgående moms på t.ex. filmhyror. Annan biografverksamhet är däremot belagd med sex procents moms på biljettpriiset och är således berättigad att göra avdrag för ingående moms. I samband med förlängningen av filmavtalet 1998 uppmärksammades problemet för de föreningsdrivna biograferna och medel avsattes därför till att kompensera den icke-momspliktiga biografverksamheten. Denna momscompensation utgår till föreningsdrivna biografier och ut-

betalas vanligtvis via de berörda biografernas visningsorganisationer; Folkets Hus och Parker, Riksföreningen Våra Gårdar, Bygdgårdarnas Riksförbund, Folket Bio samt Sveriges Förenade Filmstudios. Stödet baseras på de föreningsdrivna biografernas kostnader för mervärdesskatt avseende filmhyror och fraktkostnader från föregående år och fördelas proportionellt mellan berörda organisationer.

På Svenska Filminstitutets förfrågan om hur verksamheterna har påverkats av momsförändringarna har svar endast inkommit från Folkets Bio/Filmcentrum, Riksföreningen Våra Gårdar och Uppsala kortfilmfestival. Uppsala kortfilmfestival är momsbefriad och har inte påverkats av momsförändringarna. De har inga övriga synpunkter att lämna. Folkets Bio och Våra Gårdar är också momsbefriade men erhåller momskompensation från Filminstitutet. De uppger att inte heller de har påverkats av momsförändringarna. Våra Gårdar som bedriver ideell biografverksamhet, är nöjda med den momskompensation de får från Filminstitutet men menar att en framtida momsbeläggning av andra delar av den ideella sektorn skulle få stora negativa konsekvenser. En oro finns att den verksamhet som äger rum i allmänna samlingslokaler skulle komma att påverkas (uppskattningsvis hälften av landets biografier finns i allmänna samlingslokaler). I det fall en framtida momsförändring skulle innebära en ökad byråkrati och administration menar Våra Gårdar att det kommer att bli svårare att rekrytera ideell personal.

Folkets Bio/Filmcentrum menar att 1996 och 1997 års lagstiftning har haft positiva effekter för de organisationer som är momspliktiga och därmed kunnat dra av den ingående moms. Förändringarna har dock snarast haft en försämrad inverkan för de icke momspliktiga organisationer då den s.k. kultur Momsen adderas till övrig utgående moms, samtidigt som momskompensationen via filmavtalet endast täcker en del av merkostnaderna. Folkets Bios uppfattning är att de föreningar som bedriver yrkesmässig verksamhet av en viss storlek och som har både anställda och lokalkostnader bör vara momspliktiga. Man är negativ till att de biografier som har bidrag inte kan tillgodogöra sig hela den ingående moms, men tvivlar på om det skulle vara meningsfullt för mindre föreningar utan anställda att redovisa moms. Man tar inte ställning i frågan om hur många olika skattesatser det bör vara, utan ser som viktigast att kulturen även fortsättningsvis gynnas av en låg momsats. Skulle kulturen drabbas av högre moms menar man att det endast kommer att generera motkrav på staten att gå in med mer

bidragsmedel, vilket enligt deras uppfattning skulle missgynna de svagare kulturutövarna. Folkets Bio/Filmcentrum anser att kultur-momsen har varit mycket positiv för den icke-kommersiella filmproduktionen som tidigare inte kunnat dra av moms på kostnader relaterade till filmproduktion. Skulle man i framtiden införa endast en enhetlig momssats som är högre än kultur-momsen idag, menar Folkets Bio att det kommer att minska de ekonomiskt svaga gruppernas möjlighet att tillgängliggöra sig kultur. Man menar slutligen att det är svårt att motivera varför konsumenterna ska betala en hög moms för kulturtjänster som till stora delar är finansierade genom skattemedel. Konsekvenserna av en moms-höjning skulle enligt Folkets Bio/Filmcentrum bli att staten måste gå in med mer bidragspengar i ett system som missgynnar de svagaste kulturutövarna.

Svenska fotografers förbund

Den konstant höga, momssatsen på fotografi, är en rest från en förlegad tid då fotografi endast definierade från det tekniska mediet. Även då det bara fanns en enhetlig analog metod för framställning av fotografi, fanns anledning att diversifiera eller avskaffa momsens beroende på fotografiets innehåll och publiceringssammanhang, i likhet med annan bildkonst. När är ett fotografi ett fotografi och när är det att betrakta som konstbild, illustration eller journalistik ?

Den 25 %-iga momsens på fotografier har visserligen inte inneburit några större gränsdragningsproblem för industri och reklamfotografer, men den höga momssatsen har varit diskriminerande och konkurrenshämmande för fotografer som arbetar med press, bokförlag, gallerier och försäljningsverksamhet av egna fotografiska verk.

Några exempel:

- Att illustratörer debiterar 6 % moms på uppdrag till press/bokförlag medan fotografer debiterar 25 % för samma uppdrag, leder till att fotografer som yrkesgrupp förfördelas.
- Moms för journalistiskt skrivande är 6 %. För ett gemensamt arbete debiterar journalisten lägre moms än fotografen press-journalistisk innefattar inte bara text utan även bild.
- Hur godtyckligt nuvarande momsnivåer drabbar likartade yrkesgrupper är särskilt tydligt när fotografer gör konstutställ-

ningar med fotografiska bilder, belagda med 25 % moms medan konstnärer gör utställningar med "fotobaserad konst" belagda med 6 % moms. Trots samma teknik, sammanhang och ibland samma lokal har verken olika momssatser.

Även köpare ratar fotografi på grund av den höga 25 %-iga moms-satsen; det är exempelvis endast ett fåtal fotografier som inköps av Statens Konstråd eller till offentliga utsmyckningar.

Som den digitala tekniken utvecklats och idag används av olika konstnärliga kategorier (målare, grafiker, illustratörer, fotografer m.fl. arbetar med samma bildbehandlingsprogram för bildframställning där fotografi kan vara en del av det färdiga resultatet), är det numera ofta omöjligt att avgöra när en bild ska karaktäriseras som fotografi och beläggas med 25 % moms eller när den ska karaktäriseras som illustration/konstverk och beläggas med 6 %.

Svensk Impressarioförening (Svimp)

Det positiva är att konsertverksamhet blev momspliktigt. Därmed kan bolagen göra avdrag för ingående moms. Detta har resulterat i att man kunnat undvika höjning av biljettpriserna i relation till produktionernas kostnadsökning. Det negativa är oklarheten var gränsen går om det är konsert, gatufestival, danstillställning osv.

Svenska Musikförläggareföreningen

Sänkt bokmoms

Den sänkta bokmomsen synes ha medfört en ökad försäljning av noter, Musikförläggarna har genomfört en annons kampanj för att informera notköparna om att bokmomssänkningen även avser notböcker. Vi får information om att notköpare upplever att noter blivit billigare. Dessa påstående grundar sig inte på någon studie, utan är en uppfattning som några musikförläggare förmedlar till SMFF.

Vissa större musikaliska verk finns inte tillgängligt i handeln utan erbjuds endast som s.k. hyresmaterial. Det rör sig här bl.a. om operaverk och symfoniska verk. Hyresmannen är då konserthus och operahus som faktureras 25 % moms för hyra.

Svensk scenkonst (f.d. Teatrarnas Riksförbund)

Till detta kan läggas hela den ideella sektorn på kulturområdet, som genom RR-domen drabbas av ökade kostnader när "produktionsbolagen" tvingas tillämpa skattesatsen 25 %. Att göra denna sektor skattskyldig för mervärdesskatt, som föreslås i betänkandet Mervärdesskatt i ett EG-rättsligt perspektiv (SOU 2002:74) är dock ingen lösning. De ideella föreningarna har hittills stått utanför de krav som mervärdesskattelagen ställer på redovisning och bokföring av moms. Många föreningar är små och saknar anställd personal för administration. Som framgått ovan är momshanteringen krånglig inom kulturområdet, varför risken att göra fel ökar. Felaktigheter i mervärdesskatteredovisningen kan leda till skatte-tillägg. För att undvika felaktigheter måste samma krav ställas på grundbokföringen i en liten lokal arrangörsförening som på ett aktiebolag med anställd personal och som har en auktoriserad revisor som stöd.

Den administrativa bördan p.g.a. av mervärdesskattehanteringens sedan 1997, och tillkommande tolkningar, är för övrigt påtaglig på hela kulturområdet och helt oproportionerlig i förhållande till det ekonomiska utfallet för staten och/eller den drabbade institutionen.

Sveriges Radio

Införandet av kultur moms på 6 % har inneburit en direkt merkostnad då den tv-avgiftsfinansierade verksamheten inte är momspliktig. Vidare är vår erfarenhet att de olika skattemyndigheterna i landet bedömer momsfrågorna olika vilket resulterar i att olika momssatser tillämpas. Skattemyndigheten är en förvaltningsmyndighet och därför ofta saknar kompetens att bedöma upphovsrättsliga frågor.

Sveriges Television AB (SVT)

Införandet av kultur moms har medfört kostnadsökningar, trots att Sveriges Television fått viss kompensation genom en anslagshöjning. Priset på tjänster som 1996 och 1997 belades med kultur moms har inte reducerats så att påslaget med 6 % mervärdesskatt inte höjt slutpriset. Mervärdet i dessa tjänster är i huvudsak lön för

eget arbete som inte som innehåller avdragsgill ingående mervärdesskatt.

Sveriges Televisions strävan under 1997–2001 att öka andelen utomstående medverkan genom köp av tjänster från kultursektorn har medfört kostnadsökningar p.g.a. kultur momsens införande.

Sveriges Television berörs i högsta grad av mervärdesskatteförändringar inom kultursektorn. Sveriges Television köper omfattande material och tjänster till sin programproduktion från kultursektorn. En förändring av mervärdesskatten inom kultursektorn får direkt påverkan på Sveriges Televisions kostnader eftersom Sveriges Television inte är momspliktigt och därför ingående mervärdesskatt utgör en direkt kostnad i programproduktionen.

När det gäller köp av olika tjänster som manus, regi, fotograf-tjänster, skådespelare, musik etc. inom kulturområdet är Sveriges Television en dominerande aktör. Många kulturarbetare arbetar som medverkande i Sveriges Televisions programproduktioner.

Vid mervärdesskatteförändringarna 1996 och 1997 ökades Sveriges Televisions kostnader och företaget fick en viss kompensation för kostnadsökningarna. För kostnadsökningarna som utgjordes av uttagsbeskattning med 6 % på förvärv av utländska visningsrätter fick Sveriges Television kompensation genom ökning av tilldelade anslag. Någon kompensation för den tillkommande mervärdesskatten på svenska tjänster erhöj ej eftersom man ansåg att fördelen för de som blev mervärdesskatteskyldiga genom avdragsrätt på ingående mervärdesskatt skulle göra att prisnivån kunde sänkas motsvarande. Så blev mycket sällan fallet varför Sveriges Television drabbades av kostnadsökningar.

För Sveriges Television utgör mervärdesskatten en kostnad, vilket gör att det ofta är billigare för Sveriges Television att utföra löneintensiva tjänster inom företaget än att köpa motsvarande tjänster på marknaden. Det råder således ej konkurrensneutralitet mellan egenproduktion och inköpt produktion. Det å sin sida hämmar en sund utveckling på tjänsteområdet för TV-produktion.

Sveriges Tidskrifter

De tidskrifter som inte är momspliktiga fick en fördyring av sina kostnader för inköp av frilansmaterial när moms infördes på upphovsrätten. För de icke momspliktiga tidskrifterna innebar detta en reell kostnad eftersom de saknar avdragsrätt.

Sedan momsens sänkts för tidskrifter och böcker och begreppet framställare breddats anser Sveriges Tidskrifter att momsagstiftningen fungerat bra för tidskrifterna.

Sveriges Utbildningsradio AB

Införandet av kulturmoms har medfört kostnadsökningar för UR eftersom påslaget för mervärdesskatt inte har kompenserats genom en reducerad prisnivå för tjänsterna. För UR medför detta att det ofta är billigare att utföra löneintensiva tjänster inom företaget än att köpa motsvarande tjänster på marknaden. Det råder således inte konkurrensneutralitet mellan egenproduktion och inköpt produktion. Detta hämmar en sund utveckling på tjänsteområdet för TV och radioproduktion.

Mervärdesskatteförändringar inom kultursektorn får i högsta grad en påverkan på UR:s verksamhet. UR köper, från kultursektorn, omfattande material och tjänster såsom exempelvis manus, regi, fotograftjänster, redigering, skådespelare och musik till sin produktion av TV och radio. Företaget förvärvar även visningsrätter från andra företag. En förändring av mervärdesskatten inom kultursektorn får direkt påverkan på UR:s kostnader eftersom företaget inte är momspliktigt och därför utgör ingående mervärdesskatt en direkt kostnad i programproduktionen.

5 Synpunkter på framtida skattesatsstrukturer

Dramaten

För Dramatens del skulle införandet av enbart en, troligen högre, normalskattesats innebära att priset på biljetterna skulle behöva höjas. Resultatet blir således att biljetterna blir dyrare eftersom det stora flertalet av publiken saknar avdragsrätt för mervärdesskatt. Detta kan leda till att publiken minskar vilket står i motsättning till Dramatens uppdrag att nå en så stor och bred publik som möjligt.

Filmproducenternas Branschkansli

Omkostnader men kvarvarande oklarheter

Skriftväxling med Skattemyndigheter har tagit kraft från den egentliga affärsverksamheten för många producenter. Flera medlemmar i våra producentorganisationer har i strävan att göra rätt också tvingats till kostsamma konsultstudier för att klarlägga moms-konsekvenser av olika vanliga affärsmodeller.

Olika experter visar sig dock inte sällan ha divergerande tolkningar av momseffekter. För lekmän på skatteområdet bidrar detta naturligtvis till ytterligare frustration och det kan undergräva skattemoraleen.

Från producenthåll är det naturligt att poängtera att ett väl fungerande skattesystem måste vara enkelt att förstå, lätt att arbeta med och förutsägbart.

Vi förordar således starkt enhetliga regler inom alla mediaområden, en gemensam skattesats och att SVT blir momsregistrerat företag.

Ändringar får földeffekter

Vi vill också påpeka att ändringar av det nu gällande och otillfredsställande momssystemet måste följas av en översyn av alla bidragsregler för film och teater, eftersom dessa anpassades vid den föregående ändringen för att kompensera de merkostnader eller kostnadsförbättringar som då uppkom.

Folkets Hus och Parker

Det skulle slå mycket hårt mot det svenska kulturutbudet om det skulle tillämpas en skattesats på över 20 % för kulturutbud.

KLYS

En höjning av kulturmomsen skulle leda till stora nedskärningar och höjda biljettpriser i en redan underfinansierad och krisdrabbad bransch. En normalskattesats för kulturella verksamheter skulle innebära väsentligt höjda kostnader för fria teatergrupper och andra

aktörer inom kulturområdet som ofta arbetar gentemot kommuner och landsting, som inte har rätt att dra av moms. De tjänster som tillhandahålls i dessa fall skulle kraftigt fördyras om de belastades med 25 procents moms och efterfrågan på dem skulle minska betydligt. Kombinationen av att vidga kretsen momspliktiga och samtidigt höja momsen skulle slå mycket hårt mot svensk kulturproduktion. Antalet arbetstillfällen för en redan utsatt grupp skulle minska och ersättningarna för kulturarbetare sänkas. Kulturområdet bör därför beskattas med en låg momssats i de fall verksamheten ska vara momspliktig.

En reducerad enhetlig kultur moms bidrar till att främja konstnärligt skapande samt att öka tillgången till kulturella evenemang. Efterfrågan på konstnärliga uttryck ökar med åtföljande ökade skatteintäkter för staten. Genom en sänkning av momsen skulle konstverk och kulturupplevelser bli tillgängliga för en större kundkrets. Man skulle bättre förverkliga flera av målsättningarna med den statliga kulturpolitiken. Den statliga kulturpolitiken har bl.a. som målsättning att tillförsäkra landets medborgare tillgång till ett rikt och varierat kulturliv till rimliga priser. En 6 procentig moms skulle således bättre garantera mångfalden och kvaliteten i kulturutbudet.

Vidare skulle en enhetlig 6-procentig moms stimulera arbetsmarknaden för konstnärliga yrkesutövare och förbättra deras ekonomiska villkor. De resurser som frigörs skulle huvudsakligen gå till konstnärerna, men även till de kunder som inte gör avdrag för moms. Det skulle också öka konstnärers möjlighet till marknadsföring och försäljning.

Det ska understrykas att på de områden där den 6 procentiga momsen idag tillämpas fungerar den som ett effektivt medel för att uppnå de syften som ligger till grund för reglerna.

Regeringen framhöll i proposition 1996/97:3, som riksdagen anslutit sig till, att 'skattepolitiska åtgärder kan få oväntade och drastiska konsekvenser för konstnärer' och att 'det därför bör vara ett övergripande konstnärspolitiskt mål att rimlig hänsyn tas till konstnärernas speciella förhållanden inom varje politikområde innan man väljer att lösa problemen inom kulturpolitikens ram'. Uttalandet ger stöd för att en särskild reducerad momssats tillämpas på kulturområdet.

Vidare konstaterades i Konstnärstödsutredningen SOU 1997:184 (s. 37) att det finns anledning att utreda hur skattesystemet kan användas för att främja kulturområdet, t.ex. genom en en-

hetlig kultur moms. Konstnärstödsutredningen nämner också att stöd för en sådan kultur moms kan hämtas från andra länders moms lagstiftningar för kulturella varor och tjänster.

KLYS vill här understryka att EG:s sjätte moms direktiv ger utrymme för en reducerad enhetlig moms på kulturområdet. De svenska konstnärorganisationerna är ense om att man bör utnyttja den möjlighet som finns i direktivet till en lägre momssats på varor och tjänster inom kulturområdet. En låg moms på kulturområdet är också vanligt förekommande i övriga EU-länder. Om Sverige skulle välja att inte låta kulturområdet åtnjuta en lägre momssats, kommer detta att få negativa konsekvenser ur ett europeiskt och internationellt perspektiv, eftersom den inre marknaden och rörligheten på kulturområdet skulle motverkas.

En enhetlig reducerad kultur moms måste också ses i ljuset av att man avser att utvidga kretsen av momspliktiga. Om skatteunderlaget breddas kompenseras det eventuella inkomstbortfall för staten som skulle kunna bli resultatet genom att momsen sänks på en del håll inom kulturområdet. Enligt KLYS innebär en generell reducerad kultur moms om 6 procent inte en särskilt betungande kostnad för staten. Sett ur ett större perspektiv inbringar inte mervärdesskatt på kulturområdet några nämnvärda intäkter.

Riksskatteverket (RSV) uttrycker sig också positivt till en justering av mervärdesskattereglerna för konstnärers omsättning som kan medföra större enhetlighet i hanteringen för skattemyndigheterna. Beträffande momshantering på kulturområdet efterlyser KLYS en rikstäckande samlad kompetens inom RSV i likhet med den artistavdelning för kulturarbetares deklarerationer som nu håller på att starta upp igen på Skattemyndigheten i Stockholm. En sådan enhetlig hantering av kulturarbetares skattefrågor efterlyses också av utredare Anders Forsman i den nyligen remitterade utredningen SOU 2003:21 Konstnärerna och trygghetssystemen.

Vi vill varna för den rensning av moms sättningsarna i Sverige som Skattebasutredningen föreslår i sitt betänkande SOU 2002:47 Våra skatter. Mot bakgrund av det ovan anförda är det starkt motiverat att behålla en differentiering mellan en lägre kultur moms sats och en normal-skattesats.

KLYS vill också framföra att vi anser att beslut i fråga om de förslag som läggs i SOU 2002:74 Mervärdesskatt i ett EG-rättsligt perspektiv beträffande slopande av generell moms frihet för allmännyttiga ideella föreningar på kulturområdet samt för upphovsmans

försäljning av konstverk bör avvakta och samordnas med resultatet av den aktuella mervärdesskatteutredningen.

Konstnärernas Riksorganisation

Om den nuvarande 300 000 kronors regeln inte kan få finnas kvar och det är oundvikligt att konstnärerna i framtiden måste införlivas i momssystemet fullt ut anser KRO att momsen bör sättas till 6 % för hela verksamheten. Detta för att konstnärernas alster inte skall fördyras alltför mycket. Dessa 6 % bör gälla även när konstnären säljer sitt alster via ett galleri. Det kan inte anses motiverat att priset på konstnärens alster skall bli högre beroende av var försäljning sker. KRO anser också att frågan om ett borttagande av 300 000 kronors gränsen bör samordnas med nu aktuell utredning.

Musikarrangörer i samverkan (MAIS) och Amatörkulturens samrådsgrupp (ax)

En viktig målsättning för kulturpolitiken är att nå alla grupper i samhället. Ökad moms i olika produktionsled kommer att höja priset på biljetter och därmed minska tillgängligheten för många med svag ekonomi.

Operan

En skatt mot publiken i form av utgående moms på biljetter är alltid negativ. Exakt hur priselasticiteten ser ut vet vi inte.

Sett ur publikens synvinkel är rimligen 6 % moms att föredra framför 25 %. En mycket högre skattesats skulle påverka publiktillströmningen negativt och i sin tur innebära en försämrad ekonomi. En ökning av momsen från 6 % till 25 % svarar mot en prisökning på 17,8 %.

Ideella föreningar och liknande organisationer inom teater/kulturområdet med inriktning på att arrangera allehanda föreställningar för allmänheten är vanligen inte momsregistrerade och saknar därmed avdragsrätt för den ingående momsen. I den mån de är momsregistrerade i kombination med bidragsfinansiering från det allmänna har de begränsad avdragsrätt. Enligt en Regeringsrättsdom och besked från RSV skall försäljning av produktioner

(sålda föreställningar) debiteras med 25 % moms framöver. Tidigare var de momsbefriade. Denna kostnadsökning med 25 % (eller del därav vid avdragsbegränsning) drabbar kulturen.

Riksteatern

Enhetlig skattesats

Mot bakgrund av ovanstående resonemang föreslår Riksteatern att en enhetlig skattesats på 6 % införs för hela kulturområdet.

Samverkansgruppen för Rättvis Moms inom kultur- och medie-sektorn

För kultur och medieområdet är det väsentligt att en framtida struktur för mervärdesskattesatser tillgodoser kraven på konkurrensneutralitet fullt ut och att den ur beskattningssynpunkt uppfattas som rättvis. Dessa krav blir automatiskt tillgodosedda i en struktur med en skattesats.

Exempel på de svårigheter som kan uppkomma i en struktur med tre skattesatser kan vi se i dagens struktur med skattesatserna 25, 12 och 6 procent. För kultur- och medieområdet, tillämpas i huvudsak skattesatserna 25 och 6 procent. I SRM-företagens verksamhetsområde, främst betal-TV, tillämpas en skattesats om 25 %. Vissa med SRM-företagen konkurrerande verksamheter, t.ex. biograf föreställningar, beskattas med 6 procent. Motsvarande missförhållanden finns också inom andra sektorer av kultur- och medie-sektorn.

SRM:s uppfattning är att dessa missförhållanden går att rätta till genom införandet av en enhetlig beskattning för hela kultur- och medieområdet. I dagens struktur med tre skattesatser är SRM:s uppfattning att denna gemensamma skattesats skall vara så låg som möjligt - om möjligt 6 procent. I en framtida, mervärdesskatte-struktur anser, SRM att hela kultur och medieområdet skall beskattas med den för tiden lägsta gällande skattesatsen i syfte att kunna tillgodose värdefulla, kultur- och mediepolitiska mål.

I sammanhanget kan också SVT:s önskemål om att momsbelägga TV-avgiften kommenteras. Syftet med detta skulle primärt vara att möjliggöra för SVT att kunna kvitta momsen i samband med bolagets inköp. I sammanhanget har också en reducerad momssats om

6 % diskuterats. Om detta skulle ske, vilket SRM välkomnar, och TV-avgiften momsbeläggas med reducerad skattesats skulle den oundvikligen få karaktären av att tittaren avgiftsbelades för att ta emot program från SVT, i stället för att som nu formellt vara en avgift för TV-innehav. Sker detta förutsätter SRM att även mottagning av annan TV, exempelvis betal-TV, erhåller samma skattesats som SVT.

Statens kulturråd

Om ändringar av momssatserna kommer att genomföras måste utgångspunkterna vara att kultursektorn inte kommer att påverkas negativt. Eftersom kulturområdet är ett komplicerat och mångfasetterat område är det viktigt att man före en ev. förändring av momssatsen gör en noggrann genomgång av effekterna. Det är i det sammanhanget viktigt att titta både på effekterna för kulturlivet och för den enskilda medborgaren (biljettpriser m.m.).

STIM

För Stims icke momspliktiga licenstagare medför en förändring av nivån en ökning/minskning av kostnaden för Stimersättningen och kan komma, att påverka deras nyttjande av musik.

Svenska Artisters och Musikers Intresseorganisation (SAMI)

En enda skattesats är att föredra då det skulle förenkla för alla inblandade. Administrationen skulle minska för SAMI, medlemmarna och Skattemyndigheten. Konstruktioner med flera bolag och dylikt skulle inte behöva göras för att bästa möjliga moms-effekt skall kunna uppnås.

Svenska Fotografers Förbund

En enhetlig kultur moms innebär endast fördelar eftersom den leder till att gränsdragningsproblemen försvinner. Det är dock önskvärt att momssatsen är låg, dvs. inte högre än 6 procent.

SFF vill här understryka att EG:s sjätte momsdirektiv ger utrymme för en reducerad enhetlig moms på kulturområdet. En reducerad kultur moms bidrar till att främja konstnärligt skapande samt att öka tillgången till kultur.

Efterfrågan på konstnärliga uttryck ökar med åtföljande ökade skatteintäkter för staten. Genom en sänkning av momsen skulle konstverk och kulturupplevelser bli tillgängliga för en större kundkrets. En låg moms på kulturområdet är också vanligt förekommande i övriga EU-länder.

I övrigt hänvisar vi till KLYS svar.

Svenska Förläggarföreningen

Sedan mervärdesskatten på böcker sänktes den 1 januari 2002 har priserna på böcker i konsumentledet sänkts med hela det utrymme som skattesänkningen gav utrymme för. Detta har konstaterats såväl i en Temo-undersökning publicerad 2002 12 13 och i Bokpriskommissionens rapporter nr 1 och 2.

Branschen har genom egna erfarenheter kunnat konstatera att effekterna av den lägre momsen och därmed de lägre priserna lett till en kraftigt ökad försäljning. Detta gäller både i bokhandeln och i bokklubbarna.

Det har också kunnat konstateras att alla litteraturområden gynnats av skattesänkningen, inte minst barn och ungdomsböcker samt kurslitteratur. Som bekant betalar konsumenten själv alla läromedel/all kurslitteratur efter gymnasieskolan.

Mervärdesskattesänkningen på böcker har inneburit en vitalisering i bokbranschen, ett sänkt pris och en ökad försäljning. Läsningen kommer troligen också att påverkas positivt om än i ett något längre perspektiv.

I bokbranschen är vi helt övertygade om att en låg moms på böcker är mycket gynnsam både för branschens aktörer och inte minst för konsumenterna. Det är också viktigt att skattesatsen för det tryckta ordet, i dagstidningar, i magasin och i tidskrifter och i böcker, är densamma.

För förlagen är det som tidigare sagts inga problem att hantera olika momssatser. Som bekant har alltså upphovsrätten 6 % och böcker 6 %, medan det mesta övriga som rör förlagen, varor och tjänster, har 25 %.

Svenska Förläggareföreningen menar att en enhetlig moms nivå, utan reducerade nivåer, med all sannolikhet är olämpligt. Det finns grupper av varor och ev. också tjänster som av flera skäl behöver ha en lägre mervärdesskattenivå. En kraftig höjning av momsen på böcker vilket skulle bli följden om endast en moms nivå tillämpades skulle leda till höjda priser. Böcker skulle därmed bli mindre tillgängliga, försäljningen skulle gå ned och därmed också läsningen.

Inom EU där alla medlemsländer utom Danmark, praktiserar differentierade moms nivåer, är böcker en sådan vara som åtnjuter den lägsta skattesatsen. I många länder tillämpas nollmoms på böcker, t.ex. i England. I EU:s sjätte mervärdesskattedirektiv, bilaga H, ingår böcker som en sådan vara som kan ges en reducerad mervärdesskatt.

Svenska Musikförläggareföreningen

Typiskt sett är musikaliska verk, komposition och text, mycket sårbara då det gäller kopiering. Verken är i allmänhet små till sin omfattning eftersom notskriften är ett ytterligt effektivt sätt att dokumentera och komprimera verket. Det är därför lätt att kopiera musikaliska verk. Detta inses lätt om man jämför omfånget mellan en populär hitlåt å ena sidan med en populär roman på flera hundra sidor å andra sidan.

Eftersom det är lätt att kopiera flertalet musikaliska verk har musikområdet sedan länge varit hårt pressat av såväl olaglig kopiering som av laglig kopiering för enskilt bruk. Dessa svårigheter accentueras nu med den nya digitala tekniken och med Internet som distributionskanal.

Erfarenheterna visar att många använder Internet för att skaffa sig sin musik. Många skulle välja ett lagligt alternativ framför att begå upphovsrättsintrång om skillnaderna i pris kunde utjämnas något. Ett viktigt led i detta är att belägga musikaliska verk i alla former med 6 % moms.

Mycket talar för att detta skulle stimulera Kulturskolor, Musikhögskolor, körer och allmänheten att välja de lagliga alternativen för att skaffa sig sin musik. Därmed skulle utbudet av musik i laglig form på Internet stimuleras och tillgången på repertoar öka, enligt SMFF:s mening.

Många användare av musik är också kulturföreningar av olika slag, som, inte är registrerade till moms. För dem skulle det utgöra

en väsentlig avlastning om momsen sänks för musik i alla former från 25 % till 6 %. En sådan sänkning av momsen skulle omedelbart komma dessa ideella föreningar tillgodo.

Svensk Scenkonst

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Svensk Scenkonst att en enhetlig skattesats på 6 % införs för hela kulturområdet på samtliga omsättningar inom området och att avdragsbegränsningsbestämelsen i 8 kap 13a § ML slopas.

Svensk Impresarioförening (Svimp)

Eftersom det finns en kultur i Sverige av ideella föreningar som inte är momspliktiga är det av stor vikt att mervärdesskattesatsen blir låg (6 %). Dessutom skulle det förenkla momshanteringen om undantaget för ”utövande konstnär” togs bort och det blev moms-skyldighet i hela kultursektorn. Det skulle inte bli lika många gränsdragningsproblem.

Sveriges Radio

Avslutningsvis anser Sveriges Radio att, i det fall bolaget i framtiden blir momspliktigt, skulle Sveriges Radio likställas med andra företag ur mervärdesskattesynpunkt. Detta skulle inte bara kostnadmässigt påverka Sveriges Radio positivt utan även innebära en sundare konkurrenssituation. Detta gäller oavsett vilka mervärdesskattesatser som tillämpas inom kultursektorn.

På frågan om hur man ställer sig till olika framtida skattesatsstrukturer uppger Sveriges Radio att det i nuläget är svårt att bedöma detta.

Sveriges Television AB (SVT)

En hög mervärdesskattesats inom kulturområdet skulle innebära dels minskade engagemang för fria kulturarbetare i TV-produktioner, dels en ökad kostnad för TV-avgiftsbetalarna.

En bibehållen mervärdesskattesats på 6 % för kulturområdet, med en betydligt bättre beskrivning av vad som avses med kultur-tjänster, är att föredra. En högre mervärdesskattesats än 6 % inom kulturområdet skulle medföra oönskade prisökningar. Nivån 6 % är sannolikt väl avvägd mot andelen ingående avdragsgill mervärdesskatt i olika kulturtjänster för att inte skapa oönskade prishöjningar.

Skulle Sveriges Television likställas med andra företag ur mervärdesskattesynpunkt skulle marknaden för kulturella tjänster fungera bättre och rationellare. Dessutom skulle mycken onödig administration och osäkerhet elimineras.

Sveriges Tidskrifter

Sveriges Tidskrifters medlemmar har endast under de senaste åren fått ta del av en differentierad moms. Erfarenheterna hittills är mycket positiva. Vi anser det oerhört viktigt att det tryckta ordet har en möjlighet att göra sig gällande på en allt hårdare och globaliserad mediemarknad.

Den sänkta momsen på tidskrifter har inneburit att prenumerationer och lösnummerförsäljningen har ökat. Det är första gången på många år. Även läsandet har ökat vilket visare att de mål som uppsattes när momssänkningen genomfördes tycks uppnås.

En högre moms skulle omedelbart leda till kraftiga prishöjningar. Prishöjningar som alldeles klart skulle påverka utbudet inom t.ex. medieområdet i en tydligt kommersialiserande riktning.

Sett i ett EU-perspektiv skulle en höjd moms på de svenska tidskrifterna på ett markerat sätt avvika från vad som är gängse inom den europeiska gemenskapen. Och således leda till att svenska tidskrifter skulle hamna i ett betydligt sämre konkurrensläge.

Slutligen vill vi påpeka att tidskrifterna som enda media tvingas betala 11 procent i reklamskatt. Denna straffbeskattning av det tryckta ordet försätter tidskrifterna i en mycket besvärlig konkurrenssituation i förhållande till andra medier.

Att tänka sig att statsmakterna skulle återinföra en hög moms på tidskrifterna samtidigt som dessa skall betala en reklamskatt på 11 procent är helt oacceptabelt.

Sveriges Utbildningsradio AB

När det gäller frågan om vilka effekter olika framtida strukturer för mervärdesskattesatserna kan få på kulturområdet anser UR att en högre skattesats inom kulturområdet och/eller en utökad mervärdesskatteplikt bland annat skulle innebära minskade engagemang för fria kulturarbetare i TV och radioproduktioner. Detta skulle få effekter på UR:s möjligheter att tillhandahålla ett programutbud med mångfald vilket till stor del förutsätter köp av tjänster från kultursektorn. TV avgiften skulle i betydligt högre grad, bekosta skatter än vad som är fallet med gällande mervärdesskatteplikt och mervärdesskattesats. En högre skattesats än 6 % skulle dessutom generellt inom kulturområdet medföra oönskade prisökningar.

UR anser sammanfattningsvis att problematiken kring tillämpningen av mervärdesskattereglerna för tjänster inom kultursektorn inte utgör tillräcklig grund för en högre skattesats än 6 % för nu skattepliktiga tjänster.

Teaterförbundet

Teaterförbundet – fackförbundet för scen och media – företräder ett brett spektrum av professionella yrkesutövare inom kulturområdet. Förbundet organiserar både konstnärligt verksamma som t.ex. regissörer, scenografer, filmfotografer, skådespelare, dansare, sångare och ett stort antal tekniska och administrativa yrken inom teater-, dans- och musikområdet samt film, TV, radio och andra media.

Det innebär att förbundets medlemmar har en bred kontaktyta i förhållande till mervärdesskattereglerna inom kulturområdet. Förbundets övergripande syn på dessa frågor är att den reducerade skattesatsen på 6 procent som nu tillämpas är helt nödvändig för kultursektorns verksamhet och utveckling.

Kulturområdet kännetecknas av att den i huvudsak är starkt beroende av offentliga bidrag, är synnerligen personalintensiv och sällan genererar ekonomiska vinster eller överskott. Detta medför att utformningen av skattereglerna har en mycket stor betydelse för möjligheterna att driva verksamheterna, ett beroende som förstärks av att man i regel riktar sig till arrangörer eller direkt till

privatpersoner som inte har möjlighet att övervältra skatten på någon annan.

För att garantera mångfalden på kulturområdet behövs inte endast ett väl utvecklat offentligt stöd, det krävs också att lagstiftningen på olika områden understödjer och inte motverkar de kulturpolitiska målen. Den reducerade mervärdesskattesatsen är en viktig förutsättning för att uppnå de kulturpolitiska målen - inte bara om mångfald - utan också om tillgänglighet, kvalitet, yttrandefrihet och oberoende.

Att skattepolitiken måste stödja och samspela med kulturpolitiken är något som också riksdag och regering gett uttryck för. I regeringens proposition 1996/97:3, Kulturpolitik, som riksdagen anslutit sig till, sägs bl.a. följande:

Arbetsmarknadspolitiska, skattepolitiska och socialpolitiska åtgärder kan få oväntade och drastiska konsekvenser för konstnärer. Det bör därför vara ett övergripande konstnärspolitiskt mål att rimlig hänsyn tas till konstnärernas speciella förhållande inom varje politikområde innan man väljer att lösa problemen inom kulturpolitikens ram.

Det bör även understrykas att den lägre momssatsen på kulturområdet inte är något särpräglat för Sverige. Tvärtom utnyttjar de flesta länder inom EU de möjligheter som finns enligt EU:s mervärdesskatterättsliga regler att ha reducerade skattesatser. Om Sverige skulle välja att avveckla nuvarande ordning skulle det medföra en rad negativa effekter, inte minst genom att motverka den inre marknaden och rörligheten på kulturområdet.

Tidningsutgivarna

Vad gäller fråga 5 utgår Tidningsutgivarna från att Sverige fortsatt upprätthåller ordningen med en normalskattesats och två reducerade mervärdesskattesatser (allt i enlighet med den s k bilaga H till EG:s mervärdesskattedirektiv). Synen på den svenska mervärdesskattebeläggningen av den tidigare mervärdesskattebefriade svenska dagspressen vid 1990-talets mitt byggde på just denna förutsättning. Samma överväganden låg bakom införandet av den s.k. kultur Momsen en kort tid därefter.

En i dag slopad eller höjd reducerad mervärdesskattesats för dagstidningar, tidskrifter och böcker skulle få förödande effekter från samhälls- och kulturpolitisk synpunkt. Tidningsutgivarna förutsätter att regeringen såväl nationellt som i EG-sammanhang med kraft verkar för att bibehålla nuvarande ordning.

Bilaga med förslag till lagändringar ingiven av Sveriges Television AB

Lagändringsförslag 3 kap. 11 § och 7 kap. 1 § ML, enhetlig mer-
värdesskattesats inom kulturområdet

Sammanfattning

I ändringsförslaget föreslås ett införande av en enhetlig mervärdesskattesats om 6 procent inom kulturområdet. Vidare föreslås att vissa tillägg görs till nuvarande bestämmelse om tillträde till konserter m.m. Ändringsförslaget är föranlett av de svåra gränsdragningsproblem som de nuvarande bestämmelserna på området ger upphov till.

Problemanalys

Inledning

Motiven bakom de nuvarande bestämmelserna om differentierad mervärdesskatt inom kulturområdet är av skilda slag, bl.a. fördelningspolitiska, kulturpolitiska och branschekonomiska. För vissa tillhandahållanden föreligger differentierade skattesatser medan det för andra tillhandahållanden föreligger ett undantag från skatteplikt. Bestämmelserna har givit upphov till en mängd gränsdragningsproblem, och har av denna anledning blivit svåra att tillämpa för såväl myndigheter som berörda enskilda och företag. En del av de gränsdragningar som tillämpande myndigheter tvingas göra på grund av nuvarande bestämmelser framstår som svårbegripliga, godtyckliga och orättvisa. Det har även blivit svårt att förutse myndigheternas tillämpning i de enskilda fallen. Nämnida svårighet har blivit ett stort problem även för en köpare av nu aktuella tjänster, bl.a. eftersom det inte föreligger avdragsrätt för debiterad utgående skatt som avser tjänst som är undantagen från mervärdesskatt eller för debiterad utgående skatt till för hög skattesats. Vid ett flertal tillfällen har även godtroende köpare påförts skattetillägg på grund av felaktigt redovisad ingående skatt. Den beskrivna skattesituationen har blivit ohållbar varför branschen anser att det är hög tid att införa en enhetlig skattesats inom kulturområdet.

Nedan följer en redogörelse för några av de gränsdragningsproblem som iakttagits och de oönskade effekter dessa har fått.

Gränsdragning mellan utövande konstnärs framförande och överlåtelse eller upplåtelse av rättighet.

En utövande konstnärs framförande av ett konstnärlig eller litterärt verk är idag undantaget från skatteplikt. Denna tjänst är nära förknippad med bl.a. upplåtelse eller överlåtelse av rättighet till ljud- eller bildupptagning av sådant framförande, som idag beskattas till en reducerad skattesats om 6 procent.

De gränsdragningsproblem som blir aktuella kan exemplifieras, med situationen att ett tv-bolag arrangerar och sänder en musikgrupps konsert. Frågan som uppkommer är i första hand om musikgruppen tillhandahåller en eller två tjänster. Eftersom de tjänster som kan komma ifråga inte beskattas efter samma skattesats måste en sådan bedömning göras. Frågan är således om musikgruppens tillhandahållande skall anses avse en utövande konstnärs framförande, och således undantaget från skatteplikt, eller om det faktum att konserten görs tillgänglig för allmänheten genom en direkt överföring medför att det är fråga om en tjänst som skall beskattas till normalskattesatsen 25 procent. Om tv-bolaget istället gör en inspelning av konserten som sedan sänds ut i ljudradio eller television, skall denna tjänst då i sin helhet anses utgöra en upplåtelse eller överlåtelse av rättighet till ljud- eller bildupptagning som skall beskattas till den reducerade skattesatsen 6 procent eller skall tjänsten till någon del anses utgöra en utövande konstnärs framförande av ett konstnärligt eller litterärt verk som är undantagen från skatteplikt? Inte sällan har skattemyndigheten i dessa ärenden valt att dela upp ersättningen i en skattefri del och en skattepliktig del.

Ett annat exempel är en skådespelares inläsning av en dubbad text till en tecknad film. Skådespelaren fakturerar filmbolaget 6 procent moms då han anser att det är rätten att nyttja inspelningen av hans inläsning som han säljer. Skattemyndigheten anser istället att tjänsten delvis ska anses avse ett framförande av en utövande konstnär, vilket är undantaget från skatteplikt. Detta ställningstagande från skattemyndighetens sida medför att kunden inte kan få avdrag för hela den debiterade momsen och eventuellt drabbas av ett 20 procentigt skattetillägg på felaktigt avdraget belopp. Samtidigt blir artistens omsättning med detta synsätt delvis undantagen från skatteplikt vilket i sin tur leder till en begränsad avdragsrätt och en komplicerad fördelning av den ingående skatten.

Gränsdragningen mellan entréavgift till konsert respektive danstillställning

Medan entréavgift till konsert beskattas till en reducerad skattesats om 6 procent skall för danstillställning en standardskattesats om 25 procent tillämpas.

Om en arrangör anordnar en konsert med en musikgrupp och publiken ges möjlighet att dansa anses det huvudsakliga syftet med arrangemanget vara musikgruppens framträdande och 6 procents moms ska tas ut på entréavgiften. Om det däremot är fråga om ett dansband anses det inte längre vara fråga om en konsert utan det huvudsakliga syftet med arrangemanget anses istället vara att bereda publiken tillfälle att dansa, varför entréavgiften i sådant fall ska beskattas med 25 procent.

Sammanfattande synpunkter

Dessa och flera andra exempel har inneburit att mervärdesbeskattningen på kulturområdet av många framstått som svårbegriplig, godtycklig och orättvis.

En gemensam mervärdesskattesats på 6 procent för upplåtelse eller överlåtelse av upphovsrätt och utövande konstnärs närstående rättigheter, utövande konstnärs framförande, samt för tillträde till vissa i lagtexten uppräknade kulturella evenemang, skulle av ovan angivna skäl få positiva effekter för kulturbranschen. Gränsdragningsproblem undviks i stor utsträckning både mellan områdena med reducerad mervärdesskattesats och normal mervärdesskattesats samt mellan områdena för beskattning och undantag från skatteplikt. Exempelvis träffas enligt den nya lydelsen både framförandet av och tillträdet till exempelvis en dansbandstillställning av den lägre mervärdesskattesatsen, vilket underlättar både för utövarna och beställarna. Genom att tillträde till marknader, nöjesparker och andra kulturella arrangemang som festivaler föreslås beskattas till den reducerade skattesatsen undanröjs även de gränsdragningsproblem som föreligger mellan konserter och arrangemang med konsertinslag. Vidare innebär den föreslagna ändringen att de gränsdragningsproblem som idag föreligger avseende konserter och arrangemang med konsertinslag försvinner. Vissa gränsdragningsproblem kan dock komma att kvarstå. Däremot torde inte några nya gränsdragningsproblem uppkomma. Vidare skulle de

föreslagna förändringarna underlätta för personer verksamma inom kulturområdet att rent praktiskt administrera sin mervärdesbeskattning och samtidigt hålla de administrativa kostnaderna nere för dessa personer. Sammantaget är förhoppningen att den gemensamma mervärdesskattesatsen på 6 procent bidrar till främjandet av artistiskt och intellektuellt skapande samt tillgången på kulturella evenemang.

Den föreslagna ändringen bör även leda till att de gränsdragningsproblem som skattemyndigheterna idag står inför vid tillämpningen av nu gällande bestämmelser i stor utsträckning försvinner. Därigenom kommer även skattemyndigheternas kontroll att underlättas och kontrollresurser att frigöras.

Den låga skattesatsen i kombination med den generella avdragsrätten för ingående mervärdesskatt medför att de ekonomiska effekterna av en skattebeläggning blir jämförelsevis små för de parter som på olika sätt blir berörda, vilket även torde innebära att de statfinansiella effekterna blir små.

Mervärdesskatt på kulturområdet regleras i det sjätte mervärdesskattedirektivet, samt detta direktivs bilaga F och H. I bilaga H "Förteckning över omsättning av varor och tjänster på vilka reducerad mervärdesskattesatser kan tillämpas" anges att den lägre skattesatsen, för Sveriges del 6 eller 12 procent, kan tillämpas för vissa uppräknade kulturella tillhandahållanden, nämligen;

- "Tillträde till föreställningar, teatrar, cirkusar, marknader, nöjesparker, konserter, museer, djurparker, biografier, utställningar och liknande kulturella evenemang och anordningar." (Kategori 7)
- "Tjänster som tillhandahålls av eller royalties till författare, kompositörer och utövande konstnärer." (Kategori 8)

Enligt anslutningsfördraget får Sverige vid tillämpningen av artikel 23 3 b, så länge någon av de nuvarande medlemsstaterna har sådana befrielser, ha befrielse för

- "tjänster som tillhandahålls av författare, konstnärer och artister och som anges i bilaga F punkt 2".

När det gäller möjligheterna till att behålla nuvarande undantag för utövande konstnärers framförande kan mot bakgrund av vad som angivits i anslutningsfördraget konstateras att så snart övriga medlemsstater infört skatteplikt för nämnda tjänster kommer även

3. förvaring och tillhandahållande i arkivverksamhet av arkivhandlingar och uppgifter ur sådana handlingar, om verksamheten bedrivs av eller förlöpande i mer än ringa omfattning understöds av det allmänna,

4. anordnande i museiverksamhet av utställningar för allmänheten och tillhandahållande i museiverksamhet av föremål för utställningar, om verksamheten bedrivs av eller förlöpande i mer än ringa omfattning understöds av det allmänna,

5. av det allmänna understödd folkbildningsverksamhet som tillhandahålls av studieförbund, och

6. kulturbildningsverksamhet som bedrivs av kommun.

2. förvaring och tillhandahållande i arkivverksamhet av arkivhandlingar och uppgifter ur sådana handlingar, om verksamheten bedrivs av eller förlöpande i mer än ringa omfattning understöds av det allmänna,

3. anordnande i museiverksamhet av utställningar för allmänheten och tillhandahållande i museiverksamhet av föremål för utställningar, om verksamheten bedrivs av eller förlöpande i mer än ringa omfattning understöds av det allmänna,

4. av det allmänna understödd folkbildningsverksamhet som tillhandahålls av studieförbund, och

5. kulturbildningsverksamhet som bedrivs av kommun.

7 kap.

1 §

Skatt enligt denna lag tas ut med 25 procent av beskattningsunderlaget om inte annat följer av andra eller tredje stycket.

Skatten tas ut med 12 procent av beskattningsunderlaget för

1. rumsuthyrning i hotellrörelse eller liknande verksamhet samt upplåtelse av campingplatser och motsvarande i campingverksamhet,

2. transport i skidliftar,

3. omsättning av sådana konstverk som avses i 9 a kap. 5 §, och som ägs av upphovsmannen eller dennes dödsbo,

4. import av sådana konstverk, samlarföremål och antikviteter som avses i 9 a kap. 5–7 §§,

5. omsättning, gemenskapsinternt förvärv och import av sådana livsmedel och livsmedelstillsatser som avses i 1 § livsmedelslagen (1971:511) med undantag föra) vatten från vattenverk, b) spritdrycker, vin och starköl, och c) tobaksvaror.

Skatten tas ut med 6 procent av beskattningsunderlaget för

1. omsättning, gemenskapsinternt förvärv och import av följande varor, om inte annat följer av 3 kap. 13 och 14 §§, under förutsättning att varorna inte helt eller huvudsakligen är ägnade åt reklam:

- böcker, broschyrer, häften och liknande alster, även i form av enstaka blad,- tidningar och tidskrifter,- bilderböcker, ritböcker och målarböcker för barn,- musiknoter, samt- kartor, inbegripet atlaser, vägkartor och topografiska kartor,

2. omsättning, gemenskapsinternt förvärv och import av program och kataloger för verksamhet som avses i 5, 6, 7 eller 10 samt annan omsättning än för egen verksamhet, gemenskapsinternt förvärv och import av program och kataloger för verksamhet som avses i 3 kap. 18 §, allt under förutsättning att programmen och katalogerna inte helt eller huvudsakligen är ägnade åt reklam,

3. omsättning av radiotidningar samt omsättning, gemenskapsinternt förvärv och import av kassettidningar, om inte annat följer av 3 kap. 17 §, och av kassetter eller något annat tekniskt medium som återger en uppläsning av innehållet i en vara som omfattas av 1,

4. omsättning, gemenskapsinternt förvärv och import av en vara som genom teckenspråk, punktskrift eller annan sådan särskild metod gör skrift eller annan information tillgänglig särskilt för läshandikappade, om inte annat följer av 3 kap. 4 §,

5. tillträde till konserter, cirkus-, biograf-, teater-, opera- eller balettföreställningar eller andra jämförliga föreställningar,

5. tillträde till konserter, cirkus-, biograf-, teater-, opera- eller balettföreställningar eller andra jämförliga föreställningar samt *marknader, nöjesparker, utställningar och andra kulturella evenemang.*

6. tjänster som avses i 3 kap. 11 § 2 och 4 om verksamheten inte bedrivs av och inte heller fortlöpande i mer än ringa omfattning understöds av det allmänna,

6. tjänster som avses i 3 kap. 11 § 1 och 3 om verksamheten inte bedrivs av och inte heller fortlöpande i mer än ringa omfattning understöds av det allmänna,

7. tillträde till och förevisning av djurparker,

8. upplåtelse eller överlåtelse av rättigheter som omfattas av 1, 4 eller 5 § lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, dock inte när det är fråga om fotografier, reklamalster, system och program för automatisk databehandling eller film, videogram eller annan jämförlig upptagning som avser information,

9. upplåtelse eller överlåtelse av rättighet *till ljud- eller bildupptagning av en utövande konstnärs framförande av ett litterärt eller konstnärligt verk,*

10. omsättning av tjänster inom idrottsområdet som anges i 3 kap.

11 a § första stycket och som inte undantas från skatteplikt enligt andra stycket samma paragraf, *och*

11. personbefordran utom sådan befordran där resemomentet är av underordnad betydelse.

9. upplåtelse eller överlåtelse av rättighet *som omfattas av 45 § lagen om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk,*

10. omsättning av tjänster inom idrottsområdet som anges i 3 kap

11 a § första stycket och som inte undantas från skatteplikt enligt andra stycket samma paragraf,

11. personbefordran utom sådan befordran där resemomentet är av underordnad betydelse, *och*

12. utövande konstnärs framförande av ett sådant litterärt eller konstnärligt verk som omfattas av lagen om upphovsrätt till litterära eller konstnärliga verk.

Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)

3 kap. 11 §

Ändringen i *första* punkten innebär att tjänster avseende utövande konstnärs framförande av ett litterärt eller konstnärligt verk inte längre skall vara skattefria. Se vidare under kommentaren till 7 kap. 1 § tredje stycket p. 12.

7 kap. 1 § tredje stycket 5 p.

Ändringen innebär att tillträde till fler typer av föreställningar och evenemang omfattas av den lägre mervärdesskattesatsen på 6 procent. I den nya lydelsen av punkten stadgas att även tillträde till

marknader, nöjesparker, utställningar och med de i punkten uppräknade evenemangen jämförbara evenemang och anordningar omfattas av lågbeskattningen. Med den nya lydelsen omfattas tillträde till så gott som alla typer av kulturella framträdanden och artistframträdanden av den lägre mervärdesskattesatsen på 6 procent.

7 kap. 1 § tredje stycket 6 p.

Ändringen är endast en följd av den ändrade numreringen i 3 kap. 11 §.

7 kap. 1 § tredje stycket 9 p.

Ändringen innebär att den lägre skattesatsen på 6 procent skall tillämpas även för upplåtelse eller överlåtelse av rättighet till en konstnärs framförande av ett litterärt eller konstnärligt verk som sänds ut i ljudradio eller television eller genom direkt överföring görs tillgängligt för allmänheten.

7 kap. 1 § tredje stycket 12 p.

Ändringen innebär att den lägre skattesatsen på 6 procent skall tillämpas för utövande konstnärs framförande, på motsvarande sätt som enligt rådande lagstiftning gäller för omsättning av upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk enligt p. 9. Att framförandet på detta sätt blir skattepliktigt innebär också att den utövande konstnären kommer att ha rätt till avdrag för ingående skatt hänförlig till förvärv i verksamheten.

Förfrågan

2003-03-24

Mervärdesskattesatsutredningen

Fi 2002:11

Utredningssekreterare

Mikael Åberg

Telefon 08-405 15 28

mobil 070-681 03 64

Telefax 08-202851

E-post mikael.berg@finance.ministry.se**Förfrågan hur de momsförändringar som genomfördes den 1 juli 1996 och den 1 januari 1997 inom kultursektorn har påverkat Er verksamhet**

Mervärdesskattesatsutredningen har av regeringen fått i uppdrag att redovisa vilka effekter den moms­lagstiftning som infördes den 1 januari 1997 inom kulturområdet (den s.k. kultur­momsen) har fått i den praktiska tillämpningen.

Bakgrunden till uppdraget är att riksdagens skatteutskott vid införandet av reglerna 1997 befarade att gränsdragningsproblem skulle visa sig först när reglerna varit i kraft en tid. Utskottet ville därför att regeringen noga skulle informera sig om vilka effekter den nya lagstiftningen skulle få i den praktiska tillämpningen och i lämpligt sammanhang redovisa dessa för riksdagen och föreslå ev. förändringar.

Utredningen ger Er genom bifogade frågor möjlighet att redogöra för hur dessa lagändringar har påverkat Er verksamhet. Ni ges även tillfälle att lämna synpunkter av mer generell karaktär på frågeställningar som ingår i utredningens uppdrag.

Utredningsdirektiven till denna utredning (dir. 2002:141), propositionerna (prop. 1995/96:191 och prop. 1996/97:10) och skatteutskottets betänkande (bet. 1996/97:SkU6) som det refereras till kan hämtas på riksdagens hemsida, www.riksdagen.se.

Besvarande av förfrågan:

Denna förfrågan är riktad till organisationer med verksamhet inom berörda områden. Genom förfrågan bereds därtill ett antal andra aktörer (t.ex. myndigheter som inte direkt praktiskt hanterar reglerna) möjlighet att komma med synpunkter. Förfrågan har i flera fall enbart skickats till huvudorganisationen (paraplyorganisationen) när ett flertal medlemmar berörs av förfrågan. Utredningen förutsätter därför att frågeställningarna vidarebefordras till de medlemmar i Er organisation som berörs av förändringarna. Ni bereds möjlighet att skriftligen lämna synpunkter på bifogade frågor senast måndagen den 2 juni 2003. Synpunkterna skall lämnas till:

Mervärdesskattesatsutredningen (Fi 2002:11)
Finansdepartementet
Att: Mikael Åberg
103 33 Stockholm

Om det är möjligt är vi tacksamma om Ert svar även kan skickas med e-post till mikael.aberg@finance.ministry.se.

Eventuella upplysningar i olika avseenden kan lämnas av
Mikael Åberg
(08-4051528, 070/6810364,
e-post: mikael.aberg@finance.ministry.se)

Lennart Hamberg
Särskild utredare

Bilagor

1. Frågor
2. Förändringar i mervärdesskattelagen som genomfördes den 1 juli 1996 och den 1 januari 1997 inom kulturområdet
3. Förteckning över mottagare av förfrågan

*Bilaga 1***Frågor**

- 1) Har de förändringar av mervärdesskattelagen inom kulturområdet som genomfördes den 1 juli 1996 och den 1 januari 1997 medfört gränsdragningsproblem eller andra tillämpningsproblem för Er verksamhet?
- 2) Om svaret är ja på fråga 1. Kan Ni beskriva dessa problem ?
- 3) Har 1996 och 1997 års lagstiftning medfört andra positiva eller negativa effekter för Er verksamhet?
- 4) Har Ni i övrigt synpunkter på hur mervärdesskatten fungerar inom kulturområdet ?
- 5) Enligt direktiven till denna utredning skall utredaren generellt (således för alla konsumtionsområden inklusive kultursektorn) titta på skattesatsernas struktur utifrån olika aspekter, och vid behov redovisa förslag till förändringar. Det förutsätts att utredaren skall analysera och redovisa effekterna av att tillämpa enbart en normalskattesats, att tillämpa en normalskattesats tillsammans med en reducerad skattesats eller som i dag att tillämpa en normalskattesats tillsammans med två reducerade skattesatser. Utredaren skall vidare bl.a. analysera om en differentiering av mervärdesskatten är ett effektivt medel att uppnå eftersträfvade mål.

Har Ni, mot denna bakgrund, synpunkter på vilka effekter olika framtida strukturer för mervärdesskattesatserna kan få för kulturområdet ?

*Bilaga 2***Förändringar i mervärdesskattelagen som genomfördes den 1 juli 1996 och den 1 januari 1997 inom kulturområdet**

Den 1 juli 1996 infördes skatteplikt för entréavgifter till bioföreställningar. Tillämplig skattesats bestämdes till 6 procent (prop. 1995/96:191, bet. 1995/96:SkU28).

Genom regeringens proposition 1996/97:10 *Mervärdesskatt inom kultur-, utbildnings- och idrottsområdet* genomfördes vissa ändringar av mervärdesskattelagen till följd av Sveriges medlemskap i EU. De nya bestämmelserna började gälla den 1 januari 1997.

I korthet genomfördes följande förändringar inom kulturområdet den 1 januari 1997:

- Skatteplikt infördes för *upplåtelse och överlåtelse av rättigheter* som omfattas av 1,4 eller 5 § lagen (1960:729) om *upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk* (förändringen berörde enbart de omsättningar som i den tidigare lagstiftningen inte var skattepliktiga). Tillämplig skattesats bestämdes till 6 procent
- Skatteplikt infördes för upplåtelse eller överlåtelse av rättighet till *ljud- eller bildupptagning* av en utövande konstnärs framförande av ett litterärt eller konstnärligt verk. Tillämplig skattesats bestämdes till 6 procent. Det kan noteras att konstnärens framförande av ett verk (t.ex. en artists gage för ett framträdande) även fortsättningsvis var undantagen från beskattning.
- Undantaget från skatteplikt för tillträde till *konserter, cirkus-, teater-, balett- eller operaföreställningar eller andra jämförliga föreställningar* avskaffades. Tillämplig skattesats bestämdes till 6 procent. För dessa tillhandahållanden och tillhandahållande av biografföreställningar infördes en regel som innebar att avdrag för ingående moms inte fick göras till den del verksamheten finansierades genom bidrag från det allmänna (avdragsbegränsningsregel).
- Undantaget från skatteplikt för *biblioteks- musei- och arkivverksamhet* begränsades till sådan verksamhet som understöddes av det allmänna. För de omsättningar i biblioteks- och museiverksamheter som blev skattepliktiga infördes reducerad skattesats om 6 procent. För motsvarande omsättning i arkivverksamhet skulle däremot normalskattesatsen tillämpas.
- Undantaget från skatteplikt för framställning, kopiering, eller annan efterbehandling av *kinematografisk film* avskaffades (skatteplikt infördes med 25 procent).

*Bilaga 3***Förteckning över mottagare av förfrågan:**

Statens kulturråd
Riksantikvarieämbetet
Riksarkivet
Svenska Filminstitutet
Riksteatern
Operan
Dramaten
Sveriges Television AB (SVT)
Sveriges Radio AB (SR)
Sveriges Utbildningsradio AB (UR)
Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (KLYS)
Svenska Artisters och Musikers Intresseorganisation (SAMI)
Bildkonst Upphovsrätt i Sverige (BUS)
Filmbranschens samarbetskommitté
Teatrarnas Riksförbund (TR)
Musikarrangörer i samverkan (MAIS)
Musikförläggarna
Förläggarföreningen
Tidningsutgivarna
Sveriges Tidskrifter
Föreningen för svenska kulturtidskrifter
Centralmuseernas samarbetsråd
Svensk Biblioteksförening
Svenska tonsättares internationella musikbyrå (STIM)
Svensk Impressarioförening (Svimp)
Folkrörelsernas arkivförbund
Svenska Kabel TV-föreningen